

Innhold

1. INNLEIING	1
2. DEFINISJONAR	1
3. SAMFUNNSPERSPEKTIVET	2
3.1 Bulyst (Bygd -og stadutvikling, kultur, idrett, organisasjonsliv)	3
3.1.1 Nosituasjon	3
3.1.2 Mål og strategiar for bulyst	4
3.2 Livsløp	5
3.2.1 Nosituasjon	5
3.2.2 Mål og strategiar for Livsløp	5
3.3 Miljø (Kulturarv, ressurs- og miljøforvaltning)	6
3.3.1 Nosituasjon	6
3.3.2 Mål og strategiar miljø	7
3.4 Næringsliv (Innovasjon, utbygging, landbruk og samferdsel)	8
3.4.1 Nosituasjon	8
3.4.2 Mål og strategiar næringsliv	8
4 TENESTEPERSPEKTIVET	10
4.1 Oppvekst	10
4.1.1 Barnehagane skal	10
4.1.2 Skulane skal	11
4.2 Kultur	11
4.2.1 Kulturskulen skal	12
4.2.2 Biblioteket skal	12
4.2.3 Ungdomsklubben	12
4.3 Helse – og omsorgsetaten	13
4.3.1 Helse for barn og unge	14
4.3.2 Helsetilbod for vaksne	14
4.3.3 Omsorgstenesta for eldre	14
4.3.4 Helsehuset	15
4.3.5 Legetenesta	15
4.3.6 Fysioterapi og ergoterapi	15
4.3.7 Bråtenjordet	16

4.3.9	Mottak og busetjing av flyktningar.....	16
4.4	Teknisk etat	17
5	INNOVASJONS- OG EFFEKTIVISERINGSTILTAK	20
6.	GJENNOMGRIPANDE FOKUSOMRÅDER	22
	Samfunnstryggleik og beredskap	22
	Informasjonstryggleik og personvern.....	23
7.	MEDARBEIDARPERSPEKTIVET	23
	Forvalte og utvikle organisasjonen.....	23
8.	BUDSJETT- OG ØKONOMIPLAN.....	25
8.1	Føresetnader budsjett.....	25
8.1.1	Generell informasjon - føresetnader	25
8.1.2	Kjøp av varer og tjenester inkl. interkommunale tiltak.....	30
8.1.3	Inntektsauke	31
8.1.4	Andre tiltak med driftskonsekvensar	32
8.2	Økonomiske hovudoversikter	36
8.3	Nye satsingar, kostnadsreducerande tiltak drift	39
8.4	Investeringstiltak 2022 – 2025	41
9.	GEBYR OG BETALINGSSATSAR	43
9.1	Slam	43
9.2	Renovasjon	43
9.3	Vatn og avløp.....	44
9.4	Matrikkel	45
9.4	Matrikkel - fortsetter.....	46
9.5	Plan og bygg	47
9.5	Plan og bygg – fortset.....	48
9.6	Plan og bygg – del 2.....	49
9.7	Feiing	50
9.8	Landbrukssaker	50
9.9	Brukarbetaling helse- og omsorg	51
9.10	Brukarbetaling Oppvekst.....	53
9.11	Brukarbetaling Kultur	53
9.12	Leigesatser kommunale bygg.....	54

1. INNLEIING

Handlingsprogrammet 2022-2025 har tatt utgangspunkt i satsingsområda som er skissert i kommuneplan (2019-2030), vedtatt Handlingsprogram for 2021-2024 og kommunen si årsmelding for 2020. I tillegg er det tatt omsyn til nye lokale og nasjonale føringar.

Handlingsprogrammet er eit strategidokument som viser kjerneverksemd, verdigrunnlag, visjon, utfordringar og strategiske mål.

Visjon kan definerast som ein overordna framtidig ønska tilstand/situasjon. Visjonen skal motivere til å arbeide i felles retning og vere ei rettesnor som viser kva Hemsedal kommune vil vera, eller kva posisjon kommunen vil ha.

**Hemsedal kommune sin visjon:
«Saman te tøpps»**

Våre verdiar er;

- Fellesskap
- Likeverd
- Respekt
- Mot
- Realisering

2. DEFINISJONAR

Handlingsprogrammet beskriv strategiar og tiltak knytt til fire perspektiv:

- Samfunnsperspektivet tar for seg sektorovergrepande og planlagt utvikling i kommunen.
- Tenesteperspektivet skildrar strategiane for dei tenestene og oppgåvene som kommunen utfører overfor sine innbyggjarar og besøkande.
- Medarbeidarperspektivet viser kommunen sin politiske og administrative struktur og bygger på ein grunnleggande tanke om at dei tilsette er kommuneorganisasjonen sin viktigaste ressurs.
- Økonomiperspektivet skisserer økonomiske rammer og mål som er gjeldande i økonomiplanperioden.

Mål eller målsetting er ein klart formulert tanke, ide eller intensjon om ein ønska framtidig tilstand eller sluttunkt eit individ eller ein organisasjon planlegg å oppnå. Mål kan gi retning til vidare arbeid og styre utviklinga mot målet. Mål er det ønska sluttresultatet, medan plan, oppgaveløysning og strategi er framgangsmåten som vert brukt for å oppnå målet.

Resultatindikator bør vere ein målbar, eller talfesta skildring av måloppnåing som eit verkty for å sjå kor langt me har kome, altså indikator som fortel om resultatata under vegs.

Strategi skildrar både kvar ein vil på lang sikt og korleis ein kjem dit. Strategi er målrealisering, det ein tenker å gjera for å oppnå måla.

Tiltak er ein eller fleire handlingar som skal gjere Hemsedal kommune i stand til å nå fastsette mål.

3. SAMFUNNSPERSPEKTIVET

Samfunnsperspektivet bygger på ei forståing av kommunen som samfunnsaktør som kan bidra til å utvikle kommunen i den retning innbyggjarane ynskjer. Samfunnsperspektivet skisserer dei strategiane som ligg til grunn for utvikling av lokalsamfunnet og som alle etatar er involverte i .

Mål og strategiar i Handlingsplanen er bygd opp kring dei 4 målområda i samfunnsdelen:

- 1. Bulyst (Bygd- og stadutvikling, kultur, natur, idrett, organisasjonsliv)**
- 2. Livsløp (Oppvekst, helse og omsorg)**
- 3. Miljø (Kulturarv, klima, ressurs- og miljøforvaltning)**
- 4. Næringsliv (Innovasjon, utbyggingsstrategi, landbruk, samferdsel)**

Målområda vert nærmare konkretisert gjennom planarbeidet og endeleg stadfesta ved kommunestyret sitt vedtak av planstrategi.

Vedteke planstrategi følger i figuren under. Tertialrapportering 2021 syner at fleira av planane ligg etter vedteke gjennomføringsplan. Framlegg til økonomiplan tek sikte på å forsere planarbeidet.

PLANGRUPPE OG TEMA	VEDETEKEN/ UTARBEIDA	SAMORDNING			RULLERING(H) / OPPSTART(S) /REVIDERING(R)			
		KLIMA	BARN/UNGE	FOLKEHELSE	20	21	22	23
OVERORDNEDE PLANER								
Kommunal planstrategi	xx.xx.20	X	X	X	R			R
Kommuneplan Samfunnsdel 2019-2030	07.05.2020	X	X	X				
Kommuneplan Arealdel 2018-2030	06.12.2018	X	X	X		R		
Handlingsdel - økonomiplan	17.12.2019	X	X	X	H	H	H	H
BEREDSKAPSPLANAR								
Overordna beredskapsplan	16.09.2016	X			R	R	R	R
KOMMUNEDELPLANER - TEMA								
Idrett og fysisk aktivitet 2018-2021	14.12.2017		X	X	H	utgår		
Hovedplan VA 2018-2030	25.09.2018	X			H	H/R	H	H
Energi- og Klimaplan 2019 – 2022	19.01.2019	X			H	H	H	H/R
Friluftsliv, idrett og fysisk aktivitet	NY		X	X	S	S	H	H
Kulturminne- og kulturmiljø	NY			X	S	S	H	H
Naturmangfald	NY	X	X	X			S	S
KOMMUNEDELPLANER - AREAL								
Markegardslia-Lykkja 2015-2027	18.06.2015	x	X	X				
REGULERINGSPLANAR								
Detaljregulering for Trafikktryggleikstiltak (Svøvevegen)	NY	X	X	X	S	S		
Detaljregulering for areal omkring Ulsåk skule	NY	X	X	X			S	
Detaljregulering for Nye renovasjonspunkt	NY	X		X	S			
Detaljregulering for Trøym sentrum – bustad	NY	X	X	X	S			
Detaljregulering for Trøym bygdesentrum	NY					S		
Områderegulering for Røggjelia	NY	X	X	X				
Detaljregulering for F17 – Golf/ Alpin IV	NY	X		X	S	S		
FAG- OG TEMAPLANAR								
Stig- og løypeplan 2015-2018	09.10.2014			X	H	utgår		
Plan – overgang barnehage - skule 2015-2020	01.01.2015		X	X	R			
Strategisk næringsplan 2016 - 2022	18.06.2015					R	R	H
Beitebruksplan 2018-2022	21.06.2018				H	H	utgår	
Trafikktryggleiksplan 2020-2023	23.01.2020	X	X	X	H	H	H	H/R
Landbruksplan	NY						S	H
Kulturplan	NY		X	X			S	H
Hovudplan for kommunale veg	NY				S			
Bustadsosial handlingsplan	NY	X	X	X	S			
Helse-, omsorg- og sosialplan	NY		X	X	S	H	H	H
Plan for busetting av flyktningar	NY						S	

3.1 Bulyst (Bygd -og stadutvikling, kultur, idrett, organisasjonsliv)

3.1.1 Nosituasjon

Hemsedal er ein av få distriktskommunar som veks. Folketalet ved utgangen av 2. kvartal 2021 var 2565. Landets beste alpinanlegg er ein viktig magnet på unge vaksne. Innbygarane bur hovudsakleg i tettstadane Trøym, Tuv og Ulsåk. Bygda er ein attraktiv bukommune med appell spesielt mot alderssegmentet 25- 45 år. Det finns eit rikt fritidstilbod med urbane innslag av kafear og restauranttilbod. Det er få ledige bustadtomter som verkar prisdrivande. Hemsedal er også ei

bygd med levande tradisjonar, variert kulturliv og mange frivillige lag og organisasjonar. Det er stor aktivitet i kommunen og nye område er under utvikling for bustadbygging, fritidsbustadar, samt næringsområde for handel, turisme og industri.

3.1.2 Mål og strategiar for bulyst

Mål 1. 3000 innbyggjarar innan 2030

Strategi:

- Vi skal ha varierte butilbod i alle prisklasser til alle målgrupper
- Vi skal regulere og stimulere til bustadbygging
- Vi skal ha barnehageplass til alle barn over 1 år
- Vi skal betre kollektivtilbod til alle brukargrupper
- Vi skal følgje opp buplikt som reiskap for fast busetting og tilgang på bustadar

Mål 2. Varierte moglegheiter for arbeid

Strategi:

- Vi skal ha kunnskap om målgruppa – kven er dei og kvifor flyttar dei hit og kvifor flyttar dei ut?
- Vi skal tilby «etablererpakke» med rådgjeving, oppstartshjelp og ha oversikt over ledige lokale
- Vi skal sjå «Sesongarbeidarar som ressurs» med fokus på kompetanse og heilårsarbeidsplassar
- Vi skal delta i regionalt samarbeid og følgje opp tiltak i regional plan for Hallingdal

Mål 3. Variert kultur- og friluftsliv

Strategi:

- Vi skal ha god innbyggjarinvolvering for utvikling av lokalsamfunnet (Kommune 3.0)
- Vi skal stimulere utvikling og samhandling mellom skule og frivillige organisasjonar
- Vi skal ha innbydande, attraktive sosiale møteplassar gjennom medveten estetikk og byggeskikk
- Vitale og attraktive tettstadssentrum

Mål 4. Attraktiv kommune for fritidsbustader

Strategi:

- Vi skal sjå konsekvensar og mogelegheiter for «Hytte som mellombels bustad»
- Vi skal sjå på hytteeigarane som ein ressurs og dørøpnar for næringsutvikling
- Vi skal legge til rette for fiber i hyttefelt

	Tiltak knytt til målområda «Bulyst»	2022	2023	Resultatindikator
1	Legge til rette for bustadutvikling for fleire sosiale lag, ved å realisere kommunale eigedom og samarbeid med private.	x	x	15 nye bueiningar Mulighetsstudie
2	Auka attraksjonsfaktor for sentrums- og bustadutvikling Trøym gjennom prosjekt «Smart fjellbygd»	x	x	Gjennomført «Smart fjellbygd» - GNIST- prosjekt
3	Sesongarbeidarbustad som rekkefølgekav i plan. Planer skal syne konsekvens og tiltak.	x	x	Krav ved oppstartsmøte.
4	Alle sentrumsnære bustader og bustadtomter skal nyttast i tråd med føremål for å sikre tilgang på bustader.	x	x	Kartlegging og stikkprøver
5	«Aktive lokalsamfunn – kommune 3.0» der ansvar frå «kommunalt» til «lokalt» vert formalisert - partnerskapsavtalar	x	x	Initiere 1-2 tiltak

6	«Hyttetreff» - ein møteplass for innbyggjarar og fritidseigarar.	x	x	«Møteplasser» med Hemsedal Fritidsboligforening
9	Utarbeid bustadsosial handlingsplan	x	x	Planprogram 2022 Ferdig plan 2023

3.2 Livsløp

3.2.1 Nosituasjon

Hemsedal kommune har ei gunstig aldersfordeling med ein stor del unge vaksne mellom 25-45 år, men talet eldre med omsorgsbehov er aukande. Det er mangel på heildøgns omsorgsplassar, avlastnings- og dagsenterplassar. Arealet til skule og barnehage er under press og naudløyisingar har kome på plass så ein kunne halde oppe drifta. Turismen gir store fordelar med tanke på eit godt utbygd aktivitetstilbod, men også negative sider med auka tilgang til rusmiddel og bruk av helse- og omsorgstenester. Det har vore ein sterk og jamn vekst av arbeidsinnvandrarar dei siste åra, og det er registrert over 40 nasjonalitetar, der dei fleste er frå Polen, Sverige, Danmark og Litauen. Det er mange ungdomar som er plaga av einsemd og psykiske lidningar. Hemsedal har betra resultatane sine på nasjonale prøver for 5. trinn sist år, men resultatane må ein sjå over tid. Fråfall frå vidaregåande er lågt, men har vore stigande.

3.2.2 Mål og strategiar for Livsløp

Mål 1. Inkluderande, levande og mangfaldig lokalsamfunn utan sosiale skilnader

Strategi:

- Alle innbyggjarar skal ha lik moglegheit til å bidra og delta i lokalsamfunnet
- Vi skal legge til rette for eit rikt kultur-, idretts- og organisasjonsliv
- Vi skal auka kunnskap og forståing mellom minoritets-/majoritetsbefolkning
- Vi skal tilby tenester som gir sosial tryggleik med rett skalering av politi og legetilbod
- Vi skal etablere fleire møteplassar for ungdom i alderssegmentet 16-20 år

Mål 2. Barn og unge opplever meistring, tryggleik, trivsel og framtidstru

Strategi:

- Vi skal motivere barn og unge til å utvikle kreativitet og eigne evner for framtida
- Vi skal ha resultat på nasjonale prøver på landssnittet
- Vi skal ha god rådgjeving som sikrar at unge gjennomfører vidaregåande opplæring
- Vi skal ha temagrupper for trinn med utfordringar
- Vi skal nytte Ungdomsrådet som aktivt høyringsorgan
- Vi skal opprette ungdoms-frivilligsentral
- Vi skal ha eit aktivt og variert kultur-, idretts-, og fritidstilbod i samarbeid med frivillig sektor
- Vi skal gjennom Allemed-programmet knytte saman frivillige lag og organisasjonar, næring og kommune i ein dugnad for å hindre utanforskap mellom barn og unge
- Vi skal vidareutvikle tilbod innan kulturskula, SFO, fritidsklubb og bibliotek

Mål 3. Gode rutinar og sunn livsstil med tidleg innsats gjennom heile livsløpet

Strategi:

- Vi skal styrke foreldrefunksjonen gjennom å utvikle støttande arenaer og nettverk i Familiens hus i samarbeid med oppvekst, Helsehuset, barnevern og PPT
- Vi skal ha fokus på fysisk aktivitet og helsefremmande tiltak overfor alle innbygarar i samarbeid med frivillig sektor
- Vi skal legge til rette for at innbygarane kan ta vare på eiga helse

Mål 4. Framtidsretta helse- og omsorgstenester og at eldre bur heime lengre

Strategi:

- Vi skal ha helsetenester med brukarmedverknad, interkommunalt samarbeid og kvalitet
- Velferdsteknologi skal vera satsingsområde
- Vi skal ha brukartilpassa bumiljø for eldre
- Vi skal utvikle god og systematisk samhandling med frivillige gjennom Hemsedal frivilligsentral

	Tiltak knytt til målområdet «Livsløp»	2022	2023	Resultatindikator
1.	Velferdsteknologi som løysing	x	x	Årlig gevinstdokumentasjon
2.	Utarbeide ein overordna helse- og omsorgsplan	x		Vedteke pr 31/12
3.	Ungdata - oppfølging og gjennomføring. Deltaking ungdoms- klubb, tirsdagstreff. Tema/ program psykisk helse barn/unge, skuletinget, elev- og ungdomsråd.	x		Handlingsplan 31/12.
4.	Familiens hus, Helsehuset og Oppvekst skal innføre Trygg Oppvekst, som verktøy for tidleg innsats, betre samordna tenester og god brukarmedverknad	x		Gode resultat på analyseverktøyet Fitt
5.	Temaplan Kultur	x	x	Planprogram 2022. Vedtak innan 31/12
6.	«Flyktningar som ressurs»	x	x	Plan som sikrar best integrering, kunnskap og ressursforvaltning
7.	Utvikle felles kultur- og verdigrunnlag for Hemsedalsskulen. Prosessforankring – og gjennomføring i samarbeid med tilsette, og foreldre gjennom Skoleting.	x	x	Politisk sak 2022/23
8.	Samordne tenestene i møte med oppvekstreformen. Eit samarbeidsprogram mellom helse, barnevern, PPT og oppvekst	x		Prosjektrapport 1/7

3.3 Miljø (Kulturarv, ressurs- og miljøforvaltning)

3.3.1 Nosituasjon

Hemsedal er kjent for sine alpine fjell, eit levande kulturlandskap, flotte vassområde med ei av Noreg sine beste elvar for aure. Landskapsbiletet styrker bygda sitt omdømme. Hemsedal står fram som ei flott landbruksbygd der kulturlandskapet speglar ryddighet i drifta. Det er lite seterdrift, og det er difor viktig å stimulere til beitebruk for å oppretthalde kulturlandskap.

Hemsedal som turist- og landbruksbygd inneber utfordringar og moglegheiter. Område Skogshorn til Høgeloft er skjerma for utbygging. Frå 2009 til og med 2019 har det samla CO2 utsleppet vorte redusert med 1249 tonn – ein reduksjon på 7,6%. Reduksjonen vert grunngjeve med auka fokus på klima og miljø, fleire el-bilar og meir klimavennleg utbygging, som og gjev meir energieffektive hus. At ikkje nedgangen er større kjem mest av auka tungtrafikk, folketalsvekst og øvrig vekst i næringsliv.

3.3.2 Mål og strategiar miljø

Mål 1. Noregs «grønaste» fjellbygd innan 2030 i høve CO2 utslepp

Strategi:

- Vi skal ha 10% auke av miljøsertifiserte verksemder pr. år fram mot 2030.
- Hemsedal skal bli sertifisert som berekraftig reisemål.
- Vi skal sette krav om fornybare energikjelder ved næring, transport og utvikling
- Vi skal ha 40% samla reduksjon i klimagassutsleppa i høve 2009- tall, korrigert for innbyggjartal

Mål 2. Ta vare på kulturminne, naturmiljø og kulturlandskapet gjennom bruk.

Strategi:

- Vi skal gjere friluftsområde og kulturminne meir tilgjengeleg gjennom bevisst folkehelsearbeid.
- Vi skal auke kunnskapen om miljø hjå barn og unge, og bruke frivillige som ressurs.
- Vi vil kartlegge verdifulle naturområde og ta vare på desse.

Mål 3. Langsiktige og heilskaplege arealbruks- og utbyggingsplanar

Strategi:

- Vi skal skjerme samanhengande natur- og landbruksområde på nordsida av dalen frå foten av Skogshorn til og med Høgeloft.
- Vi skal fortette og samle utbygging basert på kunnskap og heilskapleg arealplanlegging.
- Vi skal oppretthalde verdien av viktige jordbruks-, støls og beiteområde med vekt på dyrka mark, biologisk mangfald og landskap.

Mål 4. Berekraftig klima- og energipolitikk.

Strategi:

- Vi skal omsette nasjonale mål til praktisk handling lokalt, knytt til klimagass- og energiforbruk.
- Vi skal stimulere til mindre energibruk pr. person og meir bruk av fornybar energi, utan at dette vert ein kostnad for miljøet omkring.
- Vi skal vera ein føregangskommune innan kommunal forvaltning.

	Tiltak knytt til målområdet «Miljø»	2022	2023	Resultatindikator
1.	Kartlegge viktige kultur-/natur miljø og bukvalitetar som er viktig å ta omsyn til for framtidige areal- og utbyggingsplanar mellom anna ved bruk av innbyggjarundersøking og fysiske registreringar	x	x	Fagrapport innan 31/12

2.	Bruke «Klimarådet» aktivt som verktøy for å følge opp energi- og klimaplan, og forvaltningsplan for vassforvaltning.	x	x	God medverknad med næring, og lag organisasjon
3.	Energieffektivisering av kommunale bygg knytt til skule- og helseutbygging samt avklare roller i høve EI-bil ladepunkt	x	x	Gjennomføre investeringstiltak
4.	Bidra til sertifisering av Hemsedal som «Berekraftig reisemål»	x		Implementere kommunen sin «samfunnsdel» i arbeidet
5.	Ferdigstille kommunedelplan for «Friluftsliv, idrett og fysisk aktivitet»	x		God medverknad og vedtak 31/12
6.	«Klimapilot» som reiskap i framtidig arealplanlegging	x		Ferdig klimapilot «Golf Alpin»

3.4 Næringsliv (Innovasjon, utbygging, landbruk og samferdsel)

3.4.1 Nosituasjon

Hemsedal er ein av dei største reiselivskommunane i Noreg med landets nest største alpinanlegg. Hemsedal skisenter er den største private verksemda i omsetnad og sysselsetting. Dei største næringane er bygg og anlegg, varehandel og overnatting som i all hovudsak er turistrelatert. Det tradisjonelle landbruket sysselset stadig færre arbeidstakarar, og avskaling fører mellom anna med seg dårlegare gjerdehald og fleire arealbrukskonfliktar. Skrantesjuka (CWD) har ramma villreinen med saltsteinforbod som påverkar beiteatferd hjå sau negativt. Sysselsette innan landbruk driv ofte med attåttnæringar grensa opp mot reiselivet. Store sesongvariasjonar innan reiselivet gjer at ein har underdekning på heilårsarbeidsplassar. Hemsedal har om lag 190 fleire pendlarar som reiser ut av kommunen enn inn. Utviklingspotensiale i Hemsedal er bra med høg byggeaktivitet, attraktive bukvalitetar, vekst i turistnæringa og god infrastruktur. Tal på nyetableringar er høg i høve til tal på innbyggjarar. Det er knappheit på ferdig regulerte næringstomter og næringslokale.

3.4.2 Mål og strategiar næringsliv

Mål 1. Heilårleg berekraftig reiselivsutvikling

Strategi.

- Vi skal legge til rette for sykkel- og aktivitetstilbod som støtter opp under kjerneverksemd og destinasjon
- Vi skal stimulere til trinnvis utvikling av Røggjelia for å sikre høg grad av lokal verdiskaping
- Vi skal støtte opp under Hemsedal Turisttrafikkklag som eit samlande verkty for reiselivsutvikling
- Vi skal bidra til kompetanseutvikling og fellesgodefinansiering av infrastruktur
- Vi skal stimulere til ei vidareutvikling av vinterbasert reiseliv og styrke det sommarbaserte

Mål 2. 200 nye arbeidsplassar basert på eit variert og berekraftig næringsliv

Strategi:

- Vi skal stimulere til knoppskyting frå etablert næringsliv som grunnlag for heilårsarbeidsplassar
- Vi skal stimulere «grøn næringsutvikling» og etablering av kunnskapsbaserte verksemder
- Vi skal kartlegge og stimulere til etablering av næringsareal/- lokale, og lokale for produksjon

- Vi skal samle ressursane kring fyrtårn
- Vi skal stimulere til fibertilbod for alle
- Vi skal nytte RV52 sitt potensial som marknadskanal
- Vi skal etablere base for tre nasjonalt leiande varemerker med verksemd i Hemsedal

Mål 3. Kreativt og innovativt entreprenørskap

Strategi:

- Vi skal stimulere «veksthus for næring» som synergi for reiseliv, kultur, mat og idrett
- Vi skal etablere «Møteplassar» for ungdom og næring med ressurspersonar
- Vi skal stimulere ungt entreprenørskap i skulen, samt tilrettelegging for lærlingplassar
- Vi skal stimulere interkommunal etableringsretteleing og næringsforum
- Vi skal stimulere til høgskuletilbod basert på næringa sine behov

Mål 4. Miljøvennleg infrastruktur og kollektivtilbod

Strategi:

- Vi skal legge til rette for sykkel og mjuke trafikkantar ved utbygging
- Vi skal jobbe for kvalitet i staden for kvantitet
- Vi skal jobbe for samanhengande kommunikasjon buss/tog mellom storbyregion Oslo/Bergen og Hemsedal
- Vi skal jobbe for å få RV52 utanfor tettstadane
- Vi skal stimulere for brukartilpassa og miljøvennleg kollektivtilbod
- Vi skal legge til rette for ladestasjonar for elbil og tankstasjon for hydrogen

Mål 5. Eit landbruk bygd på framtidstru og miljø

Strategi:

- Vi skal oppretthalde og styrke den landbruksmessige produksjon
- Vi skal stimulere til god samhandling mellom landbruk og turisme
- Vi skal stimulere til eit miljøvennleg landbruk med lokal foredling og produksjon
- Vi skal stimulere til aktiv stølsbruk og kulturlandskapspleie
- Vi skal stimulere til fornybar energi basert på landbruket sitt råstoff og avfall som biogassanlegg
- Vi skal stimulere til auka bruk av «Skogen» som ressurs - frå plast til trevirke
- Vi skal ha nullvisjon for tap av matjord

	Tiltak knytt til målområdet «Næringsliv»	2022	2023	Resultatindikator
1.	Bidra til auke i næringsareal, og om nødvendig regulere	x	x	Tall næringsareal gjort tilgjengeleg for marknaden
2.	Saman med regionale aktørar, utvikle og teste ut verktøy til fremje for innovasjon og entreprenørskap. (Strategisk plan for Hallingdal)	x	x	Formalisere regionalt næringsarbeid
3.	Rullering av Strategisk næringsplan	x	x	Planprogr. 2022. Vedtak plan 2023
4.	Vidareføre utbyggingsavtala med Hemsedal Infrastrukturselskap (HIAS) - som modell for berekraftig destinasjonsutvikling	x		Reforhandle avtala i høve investeringsnivå/- og gjennomføring

5	Omsette strategi for el-bil/ kollektivtrafikk til gjennomføring. Ladepunkt – kollektivtrafikk – avklare finansering	x		Sette fokus, vere ein medspelar med næringa
---	--	---	--	---

4 TENESTEPERSPEKTIVET

Tenesteperspektivet beskriv dei daglege oppgåvene og tenestene som kommunen utfører for kommunen sine innbyggjarar og besøkande. Hemsedal kommune ønsker at innbyggjarane skal få tenester med god kvalitet når dei treng det. I tillegg arbeider vi for ei forvaltning som er effektiv, brukarorientert og serviceinnstilt.

4.1 Oppvekst

Status og utfordringar:

Talet på elevar med behov for spesialundervisning er framleis høgt, noko som er utfordrande for ressursituasjonen og arealet. Det krev fleire grupperom for spesialundervisning i grupper og for enkeltbarn i både barnehage og skule. Innarbeiding og bruk av læringsbrett (I-pad) på 1.-7. trinn er gjennomført. Dette er god beredskap ved behov for heimeundervisning. Kvar nye elev på 1. trinn vil få læringsbrett slik at vi får 100% dekt behov i løpet av 3 år. Høgskulen på Vestlandet skal gjennom neste år vere med på utviklingsarbeid i Profesjonsfagleg digital kompetanse med programmering. Ny fagplan for skulen er under innføring. Det legg beslag på det meste av utviklingstida. Vi skal halde tak i læringsmiljøsainga på alle tre skulane. Vi jobbar kontinuerleg med at tre skular skal bli til ein.

Det er mange familiar i skule og barnehage med fleirspråkleg bakgrunn og familiar med låg inntekt. Dette er ei sårbar gruppe som må følgjast opp i høve tidleg innsats.

Det kjem jamt store barnekull som utfordrar kapasiteten innan barnehage. Vi løyser tilbodet denne våren ved å leige lokale. Vi må vurdere behovet for å setje opp modul til 2 avdelingar hausten 2022. Denne må mest truleg stå fram til ombygging av Ulsåk skule er fullført.

Denne hausten vil vi bruke tid i administrasjonen til å møte oppvekstreformen. Lovendringar krev at oppvekst, helse, barnevern, PPT og BUP må gjennomgå og organisere på nytt sine tenester til beste for barnet/ungdommen.

Hovudmål

- Mobbefritt oppvekstmiljø
- Barnehageplass og SFO til alle som treng det
- Nok areal til å gi gode tenester
- Barnehage og skule/SFO som er ein trygg og god plass for utvikling gjennom leik og læring
- Godt tverrfagleg samarbeid på tvers av etatane til beste for barn og ungdom

Strategiar

Hemsedal kommune vil i fireårsperioden prioritere følgjande strategiar innanfor desse tenesteområda:

4.1.1 Barnehagane skal

- Bidra til at kvart enkelt barn skal kunne utvikle seg i høve til sitt potensiale
- Sikre alle barn eit godt psykososialt læringsmiljø

- Sikre at barna blir kjende med lokalhistorie- og tradisjonar, levemåtar og familieformar.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Vidareutvikle og evaluere utviklingsarbeidet «Inkluderande barnehage- og skulemiljø», og bruke «Betre tverrfagleg innsats» (BTI).	x	x	Foredle/- dele kunnskap på personalmøter.
2.	Aktivitetsplikt ved ny lov om mobbing – tilsette som rettleiar og støttar barn.	x	x	Barnesamtaler Observasjonar Samtaler med føresette
3.	Fremje dialektbruk, språk og lesing Synleggjere ulike kulturar Lære om identitet og ulike familieformer	x	x	Flagg frå ulike kulturar. Bøker på begge skriftspråk ligg framme.

4.1.2 Skulane skal

- Medverke til at alle unge gjennomfører eit 13-årig utdanningsløp
- Bidra til at kvar enkelt elev skal utvikle seg i høve sitt potensiale
- Arbeide vidare med Inkluderande barnehage og skulemiljø og nytte kompetansen skuleringa «Innsatsteam mot mobbing» har gjeve oss. Ta i bruk BTI som verktøy.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Vidareføre arbeid med pedagogisk og administrativ samanslåing av skulane.	x	x	Fastsatt ny organisasjonsstruktur med rutinar til opning av ny skule.
2.	Læringsmiljø - felles satsing på alle tre skulane	x	x	Rutinebeskriving for læringsmiljø. Resultatforbetring elevundersøking.
3.	Vidareføre samarbeidet mellom vidaregåande, ungdomsskule, PPT og skulefagleg ansvarlege og sikre god overgang.	x	x	Felles kurs skule, VG og PPT. Regionen initierer møte med områdedirektøren i Viken FK.
4.	Fremje dialektbruk, språk og lesing.	x	x	Redigere «Språk- og leseplan». Dialekt synleg i emneplanar.
5	Styrke elevane sin digitale kunnskap jf. resultat på nasjonale prøver 5. trinn og ny læreplan	x	x	Resultatforbetring - nasjonale prøver
6	Ta i bruk «Betre tverrfagleg innsats» (BTI) og bruke BTI som eit verkty i møte med oppvekstreformen.	x		I aktiv bruk for tilsette innan 31.12
7	Greie ut MOT som mogeleg tiltak i Hemsedal	X		Politisk sak før 1/7

4.2 Kultur

Status og utfordringar

- Eit vidt område med tilsette i små stillingar.
- Området har vorte styrka ved tilsetjinga av kultursjef.

Hovudmål

- Eit velfungerande skule- og folkebibliotek med møteplass og arena for kultur- og kunnskapsformidling der ein også legg til rette for studiar.
- Ein aktiv fritidsklubb i eit mobbefritt miljø der ungdomane får utvikle gode vennskap.
- Eit variert kulturskuletilbod for alle som ynskjer det, med kvalifisert personale.
- Eit mangfaldig kulturliv som speglar samtida og vår historiske identitet.

4.2.1 Kulturskulen skal

- Tilpasse arealet etter aukande elevgrunnlag der lokala kan tilpassast aktiviteten.
- Ein aktiv og framtidsretta kulturskule.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Variert kulturskuletilbod	x		Minst eitt tilbod for alle
2.	Utvikle materialrom til kulturskulen - mogeleg sambruk	x		Innan 31/12
3.	Større breidde i kulturskuletilbodet som famnar både alder og kjønn spesielt med tanke på tekniske fag	x	x	Evaluering av fagtilbod

4.2.2 Biblioteket skal

- Biblioteket skal tilby tradisjonelle og framtidsretta bibliotektenester ved å vera ein møteplass, ein studiestad og ein arena for kultur- og kunnskapsformidling.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Plan for ominnreiing. Gjere lokala betre eigna for yngre og fleire elevar knytt til den nye skulen	x	x	Plan ferdig 1.8, ombygging ferdi august 2023.
2.	Meiroke og sjølvbetent bibliotek, det vil seie legge til rette for at brukarar av biblioteket kan få tilgang til biblioteket sine lokale og samlingar utanom ordinær opningstid.	x		
3.	Plan for bibliotektenestene – framtidsretta tenester	x		Ferdig innan 31/12

4.2.3 Ungdomsklubben

- Ungdomsklubben skal vere eit gratis fritidstilbod og ein møtestad som inkluderer alle ungdomar, i eit trygt og rusfritt miljø.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Installere raskare og meir stabilt internet med større dekning som fungerer til mange brukere samtidig	x		
2.	Ungdomane skal bidra meir til drift av klubben	x		
3.	Utvikle skateparken saman med ungdomane, legge til rette for utlån av skateboard .	x	x	

4.3 Helse – og omsorgsetaten

Hovudmål

Etaten står framfor mange store utfordringar som mellom anna Oppvekstreforma 2022, «eldrebølgen», pandemi og befolkningsvekst. Ein stor turistdestinasjon sett krav til å levere tenester til langt fleire enn befolkningsgrunnlaget vårt skulle tilseie. Dette krev at kommunen har ei solid leiing innanfor denne etaten. Det krev ei leiing med fokus på planmessig arbeid og strategisk planlegging med eit langsiktig perspektiv. Det krev ei kompetent leiargruppe som har dei ressursane dei treng for å kunne ha fokus på utvikling og leiing. Fokusområde vert kartlegging av ressursar og behov innanfor leiing og utvikling. Ut frå ei slik kartlegging må kommunedirektør femme forslag til konkrete tiltak som kan sikre ei leiargruppe som har ressursar og kompetanse til å drive planmessig, strategisk, langsiktig og heilskapleg leiing.

- Sikre at dei som bur og oppheld seg i kommunen får tilstrekkeleg hjelp og støtte ved sjukdom, skade og funksjonsnedsetting
- Arbeide for at behovet for helseteneste vert redusert ved førebyggjande innsats

Strategiar

Hemsedal kommune vil i den neste fireårsperioden prioritere følgjande strategiar innanfor desse tenesteområda:

Status og utfordringar - lokale:

Det er store utfordringar når det gjeld lokale til både brukarar og tilsette. I forbindelse med koronapandemien er det sett i verk tiltak som bedrar situasjonen hos enkelte avdelingar. Familiens hus har overtatt kontora til fysioterapeutane. Noko av helsestasjonen sine gamle lokalar vert nytta til luftveisklinikk. Ved behov for å utvide luftveisklinikken så vil legekantoret eller Familiens hus mangle lokalar. Det er ikkje store nok lokalar for Familiens hus slik det er i dag. Alle tilsette deler kontor og det er krevjande lydmessig å ha konsultasjonar.

Det vert leigd lokale til fysioterapeutane i Banken, samt eit behandlingsrom i kjellaren på Bygdaheimen. Ergo og Friskliv er lokalisert i kjellaren på Bygdaheimen. Kommunen treng heildøgns omsorgsplassar for eldre. Fram til «nye» Bråtenjordet er etablert så manglar vi ei bueining på Bråtenjordet, dette løyse ein ved å nytte ein kommunal bustad. Lokala til Helsehuset tilfredsstiller ikkje krav til anonymitet, og universell utforming.

Tenesteyting:

Vi opplever aukiing i fleire personar med samansette lidningar, fleire demente og fleire med psykiske lidningar som fører til høgare krav til kompetanse og tal på personar i tenesta. Det er behov for meir førebyggjande tverrfagleg innsats. Fleire lovpålagte oppgåver tilfaller kommunen. Oppvekstreforma /Barnevernreforma trer i kraft 01.01.2022, kommunar får eit auka finansieringsansvar for barneverntiltak. Det blir auka kommunale eigenandeler for bruk av spesialiserte hjelpetiltak, spesialiserte fosterheim, institusjon og akutttiltak. Familiens Hus og Helsehuset er oppretta og vil gje betre koordinerte tenester, og ein unngår overlappende tenester. Kartlegging av kompetanse og behov hos målgruppa 18 år + vert gjort i samarbeid med regionen for å sjå på interkommunale kurstilbod.

Personell:

Det er til tider vanskeleg å rekruttere enkelte faggrupper i Hallingdal. Hemsedal er ein populær stad å bu, så vi rekrutterer ein del fagpersonar utanfrå Hallingdal. Under koronapandemien er det spesielt vanskeleg å rekruttere sjukepleiarar. Det blir stadig fleire brukarar med utfordrande åtfærd som inneber tiltak for at bebuarane og personalet kan kjenne seg trygge.

4.3.1 Helse for barn og unge

- Den kommunale helsetenesta til barn og ungdom skal vidareutviklas, i tråd med nasjonale føringar, og i samarbeid med andre kommuner og spesialisthelsetenesta.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Operativ drift av «Familiens hus», førebyggjende eining for barn og unge 0-18 år	x	x	Stabil drift, tilfredse tilsette
2.	Styrke kompetanse og samhandling saman med oppvekst ved å ta i bruk Trygg oppvekst/BTI- «betre tværfaglig innsats»	x	x	Plan for innføring 1/6- 22
3.	Betre samordna behandlingstilbod til barn og unge med lette til moderate psykiske vanskar (Jf. prioriteringsveileder til BUP)	x	x	Behandlingstilbod 1/6-22
4.	Innføre tilbakemeldingssystem (FIT) i Familiens hus og i Helsehuset, identifisere at brukar får rett teneste	x	x	Nyttas på alle nye vaksne brukarar i 2022.

4.3.2 Helsetilbod for vaksne

- Dei kommunale, lågterskel tilboda til vaksne skal vidareutviklast, i tråd med nasjonale føringar, og i samarbeid med Hallinghelse. «Leve hele livet» (Meld.St.15) er ein kvalitetsreform for eldre, som skal gjennomførast i perioda 2019-2023 i alle kommunar. Reforma har fem innsatsområder; 1. Eit aldersvenleg Norge
2. Aktivitet og fellesskap 3. Mat og måltider 4. Helsehjelp og 5. Samanheng i tenester.
- Det er nedsett ei arbeidsgruppe som ser på kompetanse vedr lågterskelstilbod til vaksne i Hallingdal.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Utvikle Helsehuset i Hemsedal, koordinering av tenester til vaksne innanfor friskliv, psykisk helse og Frivilligsentralen.	x	x	Organisasjon og adm. med rutinar
2.	Starte opp med helse/- meistringsrelaterte lågterskelskurs i Hallingdal.	x	x	Kursplan 31/12

4.3.3 Omsorgstenesta for eldre

Omfattar fysiske og psykiske tenester til heimebuande og til dei som bur på institusjon

- Alle som oppheld seg i kommunen får naudsynte, forsvarlege og gode helsetenester
- Bidra til at innbyggjarar i kommunen kan bu i eigen bustad så lenge det er forsvarleg og hensiktsmessig
- Bruke heimebaserte tenester som basistilbodet i omsorgstenestene

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Innføre velferdsteknologi ut frå brukarbehova	x	x	Årlig gevinstrealiseringsrapport

2.	Viderutvikle dagaktivtestilbud for heimeboende demente, Inn på tunet og ordnærtilbud lovpålagt	x	x	Etablert innan 31/12
3.	Ta i bruk tverrfaglig intervensjonsmodell (kartlegging) ved utfordrande åtfærd ved demens	x		Utarbeide tiltaksplan etter kartlegging - 31/12

4.3.4 Helsehuset

- Tilstrekkelig kompetanse og kapasitet på psykisk helse innan helse- og omsorgstenesta, samt jobbe for ambulante sjukehusenester
- Styrke interkommunalt samarbeid på psykisk helse og rusomsorg i Hallingdal
- Utvikle kommunalt psykososialt kriseteam med høg tverrfagleg kompetanse og kontinuitet

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Innføring av FACT (ambulante team) i samarbeide med Vestre Viken. Ein samarbeidsmodell for å stabilisere og behandle alvorlege, samansette og langvarige lidningar	x		Oppretting av faste møtepunkt, utvikling av samarbeid
2.	Styrke arbeidet for pårørande og familiar med levekårs,- og psykisk helseutfordringar	x	x	Handlingsplan/ årshjul 1/3-2022

4.3.5 Legetenesta

- Fastlegeordning
- Legevakt
- Kommuneoverlegefunksjon med smittevern og beredsskapsansvar
- Tilsynslegefunksjon ved Hemsedal Bygdaheim
- Legefunksjon knyttet til Familiens hus

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Alle medarbeidarar må gjennomgå akuttmedisinske kurs	x		Kompetanseplan

4.3.6 Fysioterapi og ergoterapi

- Tilpasse ressurstilgang og nivå på tenestene til brukarane sine behov. Bidra til at brukarane får høve til å ta vare på eiga helse og meistring
- Den kommunale fysioterapitenesta består av førebyggjande verksemd og av behandling, habilitering og rehabilitering i og utanfor institusjon
- Frisklivssentralen bidreg til redusert sjukdomsbyrde og samanhengande helsetenester, og er ein del av folkehelsearbeid. Bidreg til å fremje helse og førebyggje sjukdom ved å gi tidleg hjelp til å endre levevaner og meistre helseutfordringa
- Ergoterapitenesta sørger for aktiv deltaking, likeverd og inkludering gjennom å tilby personar heilskaplege hjelpemiddeltilbod

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Styrke og utvikle eit funksjonelt hjelpemiddelokale i tilknytning til Bygdaheimen – sett i system.	x	x	Rapport 31/12
2.	Forsvarlig utlån, bruk og vedlikehald av elektrisk hjelpemidlar	x		Vedlikehaldsplan
3.	Tilpasse ressursar for utgreiing og tilrettelegging slik at heimebuande kan bu lengre i eigen bustad og blir meir sjølvstendig i kvardagen	x		Rapport på inntening ergo 31/12

4.3.7 Bråtenjordet

- Tilby bustad og tenester til alle med behov for samansette miljøterapitenester. Samle tenestene i attraktive bufellesskap for å ivareta tryggleik og sosiale behov hjå brukarane
- Utvikle fag og egen kompetanse med blick utover egen avdeling. Vi har mye kompetanse som fleire kan dra nytte av. Det er også for å oppretteholde og skape spennande arbeidsplasser for dyktige fagfolk.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Bygge bustadar til personar med samansette behov	x	x	Bustadsosial handlingsplan
2.	Planlegge og sette i verk dagtilbod til brukarar som går på vidaregåande	x		Handlingsplan innan 1/6-2021
3.	Utvikle fag og egen kompetanse med blick utover mot andre avdelinger / kommuner	X	x	Egen drift – Innovasjon hallingdal

4.3.8 Koordinerande eining/stab (KE)

- Auke samhandlinga innan habilitering og rehabilitering for menneske i alle aldrar
- Vidareutvikle dagaktivitetstilbod og sysselsetting for personar med utviklingshemming og andre brukargrupper i samarbeid med aktuelle instansar
- Koordinere tidleg innsats for barn og unge med funksjonsnedsetting
- Vera ein sentral aktør i kommunen sitt regionale og lokale lærings- og meistringsarbeid
- Etablere ulike rutiner/prosedyrer i stabsfunksjonen

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Kartlegge sårbarhet for ulike funksjoner i stab-etablere rutiner/prosedyrer	x		ROS innen første kvartal
2.	Betre samhandling omkring avlastningstilbod, kompetanse, bemanning og lokaliteter for åtferdsvanskar	x	x	Rapport 31/12
3.	Innarbeide «Inn på tunet» til både yngre og eldre personar med demens i tenestetilbod i kommunen og regionalt	x	x	Rapport 31/12
4.	Styrke koordinatorrollen og etablere visma-samspill/flyt	x	x	Årlig rapportering til HO-sjef
5.	Etablere saksbehandlingsteam med rutiner og kriterier for tildeling	x		Rapport 31/12
6.	Oppdatere kvalitet systemet med rutiner/prosedyrer	x	x	Rapportering 31/12
7.	Etablere rutiner/prosedyrer for dokumentasjon/tilganger, delegering og avklare roller.	x	x	Revideres halvårlig

4.3.9 Mottak og busetjing av flyktningar

- Arbeide heilskapleg for å varig busette flyktningar, få fleire i arbeid og aktivitet

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
--	----------------------	------	------	-------------------

1.	Lage ein plan for korleis vi skal integrere flyktningane og få dei ut i arbeid eller som annen bidragsytar i lokalsamfunnet	x		Innan 31/12
2.	Betre samhandling med læringscenteret ved å ha større fokus på arbeid tidleg i programmet. Evaluere fortløpande	x	x	Identifisere tiltak innan 1/7
3.	Kartlegge moglege språk- og arbeidstreningsplassar i kommunen.	x	x	Innan 1/7

4.4 Teknisk etat

Teknisk etat omfattar mange ulike fagfelt, som samla har ansvar for samfunns- og arealplanlegging, investering- og drift av kommunal infrastruktur, tilrettelegging for bustad- og næringsutvikling, samt ei rekkje forvaltningsoppgåver knytt til nemnde fagområde.

Status og utfordringar:

- Balansere etaten sitt forvaltnings- og tenestetilbod i høve nasjonale og lokale forventningar med eigenkompetanse og ressursar i ei tid med auka innbyggjartal og kundekontakt.
- Halde på, rekruttere og vidareutvikle eit godt fagmiljø innan etaten sine kjerneområde.
- Følgje opp kommunale investeringsplanar frå prosjektering til gjennomføring
- Bemanning og ressurstilgang.
- Vidareutvikle interkommunalt samarbeid innan etaten sine fagområde som ledd i å betre service, halde på og vidareutvikle kompetanse.

Auke i innbyggjartal, bustader, hytter og næringsbygg, og ikkje minst planer for vidare utvikling, set krav til auka ressursar, men og innovative måtar å drive forvaltning på. Ressurskrevjande grunnervvervsprosessar saman med etterslep på forvaltningsoppgåver (investering/drift, kontroll/tilsyn og eigedomsforvaltning), er krevjande – etaten klarer ikkje å følgje opp alle forvaltningsoppgåvene som vert forventa. Etaten har høg kompetanse, men mykje av kompetansen er konkurranseutsett og vanskeleg å halde på. Det er difor viktig å utvikle organisasjonen på ein måte som skapar trivsel og kompetansenettverk i høve behova.

Hovudmål:

Omsette overordna mål for samfunnsutvikling til praktisk handling og gjennomføring innfor tilgang på administrative ressursar.

Strategiar

Hemsedal kommune vil i den neste to-årsperioden prioritere følgjande strategiar og tiltak innanfor desse tenesteområda:

4.4.1 Eigedom

- Årleg rullering og oppfølging av «Plan for vedlikehald og investering av eigedomsmasse» - som er ei statusoversikt med tiltak over kommunen sin totale eigedomsmasse til ein estimert anskaffingsverdi på rundt kr. 800 mill.

Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
----------------------	------	------	-------------------

1.	Gjennomføre investering og drift i tråd med «plan for vedlikehold, investering og drift». Deldokument til handlings og økonomiplan.	x	x	Redusert energiforbruk, rapport effektivisering
2.	Prosjektkoordinering – gjennomføring av prioritert skule- og helseutbyggingar	x	x	Halde framdriftsplan og økonomisk ramme
3.	Gjennom naudsynte grunnverv-prosessar sikre areal til bustadbygging, helse- og skuleutbyggingar	x	x	Framforhandla avtaler
4.	Sal av Båstø,- og utvikling gjennom «Strupa Gravset AS»	x		Konsesjonshandsaming

4.4.2 Renovasjon, vatn- og avlaup

- Følge opp vedtekne kommunedelplanar for vassforsyning og avlaupsnett i høve mål og tiltak. Ta i bruk ny teknologi for å effektivisere drift og vedlikehold av VA. Følge opp vedteken avfallsstrategi hjå Hallingdal Renovasjon med kvalitetsheving av renovasjonspkt.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Gjennomføre vedlikehold, drift og investering i kommunale VA-anlegg i samsvar med hovudplan for vatn og avlaup 2018-2030	x	x	Rapport 31/12
2.	Ny driftskontroll for kommunale VA-anlegg – SD-anlegg med nytt FDV- og rapporteringssystem.	x	x	Rapport 31/12
3.	Gjennomføring av nytt vannbehandlingsanlegg på Krikken	x	x	Rapport 31/12
4.	Bygge nye overføringsledningar for vatn og avløp mellom Holdebakken og Tuv	x	x	Rapport 31/12
5.	Ferdigstille utviding av Holdebakken høgdebasseng – for å kunne levere nok vatn.	x		Rapport 31/12
7.	Drift av nytt vassverk på Krikken og ny pumpestasjon på Elvely	x		Rapport 31/12
8	«Færre og større» - renovasjonspkt – frå plan til gjennomføring	x	x	Sluttrapportar

4.4.3 Kommunale vegar

- Følge opp vedteken hovudplan for veg 2020-2027 i høve mål og tiltak.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Gjennomføre vedlikehold, drift og investering i kommunale vegar i samsvar med hovudplan for veg 2020-2027	x	x	Rapport 31/12
2.	Trafikkavbøtande tiltak	x	x	P-plasser Ulsåk oppvekstsenter Merking, og etablering av nye fartshumper

4.4.4 Matrikkel-, plan og byggjesak

- Vidareutvikle interkommunalt samarbeid i Hallingdal
- Etablere, og rullere strategi for tilsyn 2020-2021
- Rullerande planstrategi - sikre samanheng mellom politisk forventningar og realistiske mål
- Stimulere tverrfagleg samarbeid i planprosess for å sikre ønska og føreseieleg føresegner

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
--	----------------------	------	------	-------------------

1.	Basert på revidert tilsynsstrategi, auke tall tilsyn (stikkprøver) med fokus på avfallshandtering i byggesak og ulovleg byggearbeid	x	x	Rapport 31/12
2.	«Interkommunalt VA-kontor» - oppdatert forvaltningsplan for VA	x	x	Vedtatt ny forvaltningsplan
3.	«Prosjekt senger i næring» - avklare juridisk grunnlag for oppfølging	x		I samarbeid med KS- juridisk gr.lag
4.	Gjennomføre planar i tråd med vedteke planstrategi	x	x	Rapport 31/12
5.	Innføring av Ebyggjesak og Eplan - nytt saksbehandlingssystem	x		Dokumentert gevinstplan
6.	GolfAlpin IV – frå «Klimapilot til ferdig detaljreguleringsplan»	x	x	Rettleiar for arealplanlegging
7.	Prosjekt «Smart fjellbygd»- Sentrumsutviklingsprosjekt for destinasjon	x	x	Omregulert plan for Trøym innan 31/12

4.4.5 Landbruk, miljø og næring

- Vidareutvikle interkommunalt samarbeid i Hallingdal
- Følgje opp tiltak i næringsplan og Energi- og klimaplan

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Prosjekt «attraktivt sentrum» - driftsmodell som fjernar eigarlaus søppel, avklarar ønskja infrastruktur med grøntanlegg – Som del av «Smart fjellbygd»	x		Vedtatt org.modell – avtale på plass
3.	Auke tilsyn og kontroll i høve til driveplikt på jordbruksareal – oppfølging av prinsippsak	x	x	Årleg 100 dekar auke i aktiv drift
4.	Oppretthalde talet på miljøfyrtårnverksemder, og stimulere til minst fire nye «Miljøfyrtårnverksemder» i året	x	x	Tal nye sertifikat
5.	Nye renovasjonspunkt i tråd med strategi	x	x	Vedteke reguleringsplan, og nye grunneigaravtalar
6.	Kommunedelplan for Naturmangfald	x	x	Ferdig plan – handlingsplan 31/12 2023
7.	Arbeid med handheving av buplikt – 0-konsesjon – stikkprøvekontroll, med utsjekk av matrikkel og folkeregister	X	X	Matrikkeldata mot folkeregister

5 INNOVASJONS- OG EFFEKTIVISERINGSTILTAK

Generelt

Kommunen har dei siste åra saldert budsjett ved å nytte disposisjonsfondet, og siste åra nytta potensiale ved innføring av alminneleg eigedomsskatt. Kommunestyret har samstundes etterlyst ei analyse av organisasjonen for å betre driftsresultatet. Eit høgt framtidig investeringsbehov gjer det nødvendig å ta ei grundig gjennomgang av organisasjonen for å sjå om det er mogeleg å få til ei rimelegare drift. Både 2020-2021 har vore spesielle år der handtering av corona- pandemi har teke alle ressursar. Det har difor vore vanskeleg å starte opp ein prosess med organisasjonsgjennomgang og nærmare analyse av økonomien til kommunen. Samstundes, for planperioden ligg det til grunn ein folketalsvekst, og vekst på tall nye einingar (hytter, bustader) som og aukar etterspurnaden etter forvaltnings- og tenestetilbod.

Kommunen har i 2021 innført nye IKT- løysingar til dømes nytt sak/arkivsystem, og Ebyggesak som vil gje gevinstar for å møte noko av etterspurnadsauken i kommunale tenester. Resultat av strukturutvalets sitt arbeid med å gjennomgå politisk organisering vil og venteleg gir ei økonomisk og demokratisk gevinst. Gevinstane er innarbeida i driftsbudsjettet.

Vidare analysearbeidet har høgste prioritet i 2022, og det er innarbeida ressursar i budsjett.

Sentralskule – 3-1

Å samle 3 skuler til 1 krev god kommunikasjon og prosessleing i arbeidet med å utvikle eit felles skulemiljø. Ei samling av kompetanse vil styrke føresetnadane for betre ressursbruk, kompetanseutveksling, og trivsel på arbeidsplassen. Målsetnaden med å etablere ei sentralskule har vore å yte betre skulefaglege tenester per innsett krone innan oppvekst, men samstundes redusere kostnadane innan sektoren. Effekten vert spesielt venta innan eigedomsdrift (meir rasjonelle areal å drifte/ kvm bygg), samt sparte lærarkrefter ved at ein kan organisere lærarstaben betre. Som tilstandsrapportar syner har kommunen fleire tilfelle med born som treng spesiell oppfølging – både 1-1 oppfølging, eller anna klasseinndeling. Bygningsmassen i dag hindrar skuleeigar i å slå saman klassar, og optimalisere etter krav om pedagogtetheit. Med fleksibel klasseromstilpassing vil ein kunne sette saman bruken av faglærarar og assistent på ein meir effektiv måte. Tilsvarande vil ein kunne gå frå 3 rektorar til ein, men ein må tilsetje dagleg leiar av SFO på grunn av totale elevtalet. Det bør vere mogeleg å effektivisere innan undervisningsstillingar, assistent og fagarbeidar på SFO – til ein samla årleg verdi på kr. 2 mill., målt etter 2021 nivå. Samstundes må ein rekne med noko auka kostnadar til skyss.

År 2022 vert arbeidet med felles skulemiljø vidareført, jfr. Vegleiarkorpset. Profesjonsfagleg digital kompetanse med programmering og bruk av læringsbrett samt innføring av ny læreplan som tek opp i seg «Trygg oppvekst» (BTI) er viktige tiltak som i sum vert venta å gje resultatforbetring per innsett krone.

Oppvekstreformen legg til grunn at samordning av tenester vil vera ressursbesparande på sikt. Det er vanskeleg å talfeste administrative og økonomiske konsekvensar av samarbeid. Særleg i oppstarten med å utvikle ein felles samarbeidskultur i kommunen vil krevje ressursar. I denne fasen kan ein ikkje tilrå innsparing på administrasjonen. Fokuset vert å etablere eit velfungerande system av samordning av tenester mellom helse, oppvekst, PPT og barnevern. Det er eit vanleg anslag på landsbasis at 15-25% av barna vil trenge særlege tilpassingar. Om lag 7% av barn i førskule og skulealder har symptom som er foreinleg med psykisk lidning og 1-3% vil ha intensive individuelle tiltak. Det er eit klart potensiale å styrke samarbeidet rundt barn og unge.

Barnehagestruktur

Gjennomføring av 3-1 skule er godt forankra over fleire år. Etter gjennomført sentralisering skal oppvekstsentra bli reindyrka barnehagar. Det har vore venta at drift av barnehagane etter ombygging vil kunne inneha ei innsparing i høve pedagognorm og eigeomsdrift, der ein kan gå bort frå kostbar modulleige. Arbeidet med rom/ funksjonsanalyse for ombygging av Ulsåk barnehage er gjennomført, men kvalitetssikring og vurdering av eigeomsmessige tilpassingar manglar. Så langt kan ein seie at ombygging uansett vert kostbar, både på Ulsåk og Tuv. Samstundes sitt ein med følgjande spørsmål;

- Teknisk standard på skulebygga er dårleg
- Korleis finne gode trafikkale løysningar for den nye barnehagen på Ulsåk, men også Tuv – mellom anna godkjent avkøyring frå RV-52 og opparbeiding av P-plassar på Tuv ?
- Kva for kvaliteter har barnehagen i høve tilkomst til skog og grønt område ?
- Kva for miljøkvaliteter har området i høve stadig trafikkvekst på RV-52 og Lykkjavegen som nærmaste nabo ?
- Den største bustadmassen ligg i Trøym sentrum, som manglar barnehagetilbod «nært» ?
- Kva potensiale har ein for etterbruk når skulen er sentralisert ?

Etterspurnaden etter barnehageplass er hausten 2021 større enn det kommunen klarer å tilby. Kommunen er difor, i løpet av 2022 avhengig av ei utviding med 1-2 avdelingar. Det vert difor tilrådd, som hastesak å gjennomføre ei muligheitsanalyse før ein går på store investeringar både på Tuv og Ulsåk.

Velferdsteknologiprojekt

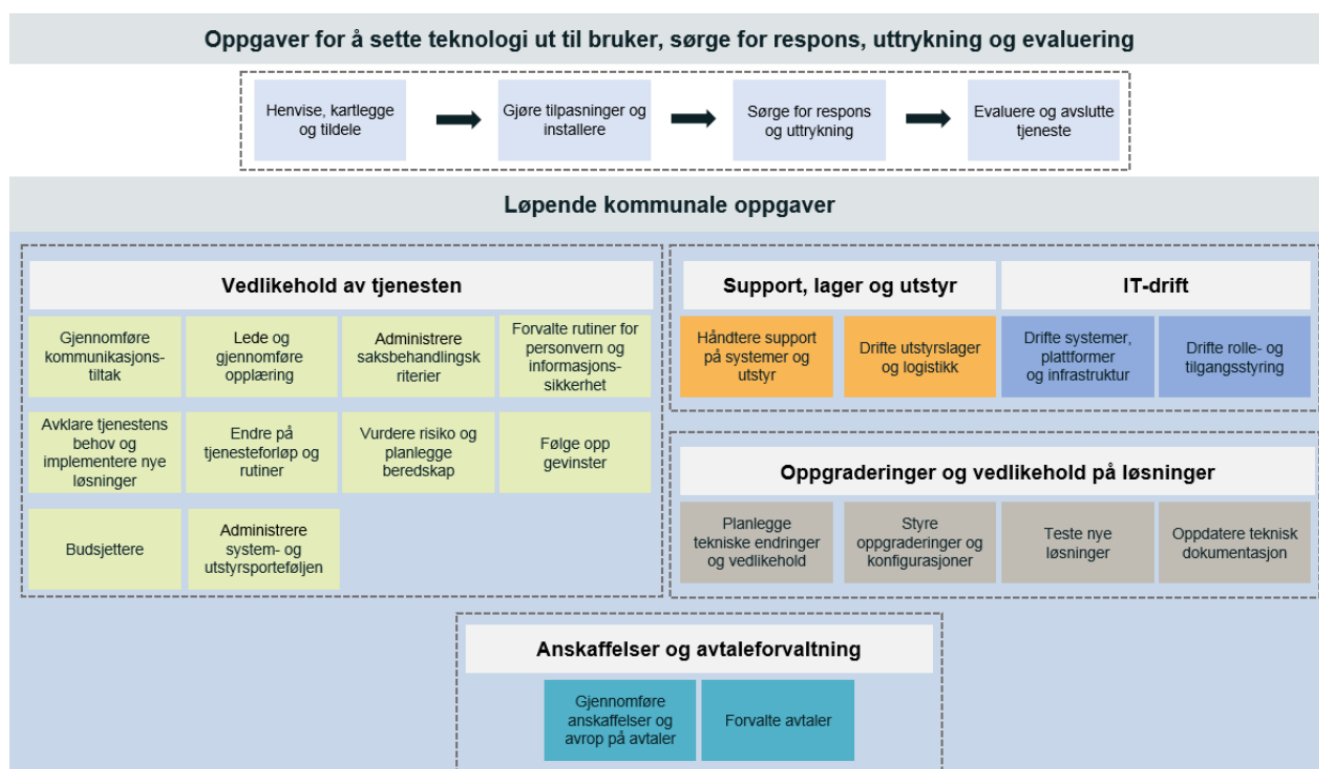
Velferdsteknologi nyttast til innbyggjarar i alle alder, tilpassa brukernes behov. Med samhandlingsreforma, og kommande eldrebølge får kommunen meir ansvar for å levere tenester til fleire brukarar med samansette behov. Målet med velferdsteknologi er å skape ein tryggare og enklare kvardag for både brukarar, pårørande og omsorgspersonell. Innføring av velferdsteknologi sett krav til organisasjonsutviklingsprosesser og kompetanseløft i heile organisasjonen. Kommunane i Hallingdal har sett verdien av å stå saman om å implementere velferdsteknologi sidan behova er felles. Mange av løysningane er avhengig av IKT-løysningar, og felles IKT- infrastruktur i Hallingdal gir synergjar. I Hallingdal har ein spesielt hatt fokus på desse 6 tiltaksområda.

1. Varslings- og lokaliseringsteknologi
2. Elektronisk medisineringsstøtte
3. Elektroniske døråser
4. Digitalt tilsyn
5. Oppgraderte sykesignalanlegg/ pasientvarslingssystem
6. Logistikkøysning for meir optimale køyreruter og betre kvalitet på tenesta

Erfaringane syner klart at dette ikkje er eit klassisk teknologiprojekt, men ein organisasjonsutvikling med prosessendringar, kommunikasjon og tenestedesign og gevinstplanlegging som sentrale element. Prosjektet handlar med andre ord ikkje berre om å rulle ut teknologiske løysningar, men og sikre forankring, lokalt eigarskap, kommunikasjon, brukarmedverknad, og kompetanseheving for å ta ut maksimal gevinst. Ei vellukka «innføring» vil spare lønnskostnadar, og det er venta at gevinstane vert meir synleggjort i slutten av økonomiplanperioden. Gevinstane gjeld sparte kostnadar, betre kvalitet og spart tidsressursar.

Resultat av ei vellukka innføring av planlagt velferdsteknologi i Hemsedal vil etter dagens behov innan Bygdaheimen, heimetenesta, og ressurskrevjande brukarar på sikt utgjere 2-3 årsverk (estimat kr. 1,5 - 2 mill) i årlege kostnadar. Sidan auken i behova er stigande vert den økonomiske gevinsten vanskeleg å syne i framlegg til budsjett. Årleg utviklingskostnad (tidskostnadar) i organisasjonen kommande 2-3 år vert rekna

til kr. 200- 300.000,- / år. Nøkkelpersonar innan fag- og leiarskap må få frigjort tid til å gjennomføre innføring av velferdsteknologi i Hemsedal. Eit viktig suksesskriteria er å sikre ressursar til gode innføringsprosessar slik at ikkje gevinstrealisering av arbeidet vert hindra. Etterfølgjande samanstilling/modell er eit forsøk på å syne korleis oppgåvene i prosjektarbeidet går.

6. GJENNOMGRIPANDE FOKUSOMRÅDER

Basert på utfordringar og moglegheiter er det nokre tema eller områder som påverkar heile kommunen. I samfunnsdelen er det ikkje utforma eigne mål for desse. Med bakgrunn i siste års pandemihandtering, men også erfaringar med særskilt krevjande forvaltnings saker i organisasjonen, har ein valt å spesielt trekke fram området samfunnssikkerhet, beredskap og personvern.

Samfunnstryggleik og beredskap

Hemsedal kommune skal tilfredsstillе dei krav som sivilbeskyttelsesloven med tilhøyrande forskrift lister opp. Kommunen skal vere godt førebudd på einkvar hending til einkvar tid. For å vere budde må planer om kommunal beredskap forankras i heile organisasjonen, det må vere obligatorisk opplæring av nye tilsette og spesielt dei med beredskapsansvar jfr beredskapsplanen. Kommunen må også øve og sette beredskap på agendaen.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Utarbeiding og forankring av overordna beredskapsplan	X		Innan 1.6
2.	Øving av kommunal kriseleieing	X	X	Årleg
3.	Beredskapsråd	x	x	Årleg

Informasjonstryggleik og personvern

Hemsedal kommune skal arbeide for å trygge informasjon og opplysningar som kommunen har om sine innbyggjarar og andre. Det skal jobbas aktivt for å styrke personvernet og møte dei krav personvernforordninga legg på kommunane. I Hemsedal kommune skal alle tilsette vite kva personvern er, og korleis vi best sikrar personvernet.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Utarbeide og ferdigstille alle behandlingsprotokollar	X		Innan 31.12
2.	Informere og opplyse alle tilsette om rettigheiter og plikter	X	X	Årleg
3.	Personvernombodet skal vere meir synleg i heile kommunen	x	x	Årleg

7. MEDARBEIDARPERSPEKTIVET

Forvalte og utvikle organisasjonen

Status og utfordringar

Arbeidsgjevarstrategien er ikkje behandla politisk etter nytt kommuneval. Hemsedal kommune har mange nye leiarar og det tek tid å bygge ny kultur. Arbeidsmengda i organisasjonen er stor, og det er vanskeleg å finne tid til å jobbe med overordna planverk på dette området.

Covid-19 situasjonen må enno handterast fortløpande, noko som til tider er veldig utfordrande og krev mykje ressursar. Covid-19 er ein pandemi og ei ekstraordinær situasjon som alle er råka av på ein eller anna måte. Dette fører til ekstra arbeidsoppgåver og større arbeidsbelastning enn normalt, og organisasjonen er sårbar. For å redusere slitasjen på dei tilsette, er det framleis nødvendig å nedprioritere arbeidsoppgåver og tilpasse tenestenivået der det er mogleg. Organisasjonen har også eit etterslep av arbeidsoppgåver som må handterast, som ein konsekvens av ein langvarig Covid-19 situasjon.

Organisasjonen har dei seinare åra opplevd krevjande arbeidsmiljøsaker. Slike saker er ei stor belastning og skaper usikkerheit i organisasjonen. Det er behov for rolleavklaring både på politisk og administrativt nivå.

Det er få eller ingen ressursar som er satt av til Innovasjon, utvikling og spesielt det å digitalisere. Når slike oppgåver blir lagt som en tilleggsoppgåve til ein allereie full arbeidsdag, skaper det utfordringar i forhold til engasjement og ikkje minst slitasje på tilsette. Det er viktig å henge med i utviklinga for å skape rom til å utføre kommunens oppgåver på ein god måte. Dette er ofte eit dilemma både når det gjeld tid og det å sette av nok midlar i budsjettet for å gå ein ønska digital utvikling av kommunen.

Gjeldande arbeidsgjevarstrategi har følgjande prioriterte områder og tiltak:

- Etikk og samfunnsansvar
- Politikk og administrasjon
- RAUS og helsefremmende arbeidsplass
- Leiing, tilsette og ombodsroller

Etikk og samfunnsansvar

Kommunen skal ha høg etisk kompetanse for å stå fram som ein heilskapleg, open, trygg, rettferdig og imøtekommande kommune. Kommunen sin primæroppgåve er å yte gode tenester ovanfor våre innbyggjarar. Auka velstand i samfunnet aukar forventningane til kommunen. Kommunen skal inkludere sosiale og miljømessige omsyn i sin daglege drift, skape gode verdier og ta omsyn til menneske, miljø og samfunnsutvikling.

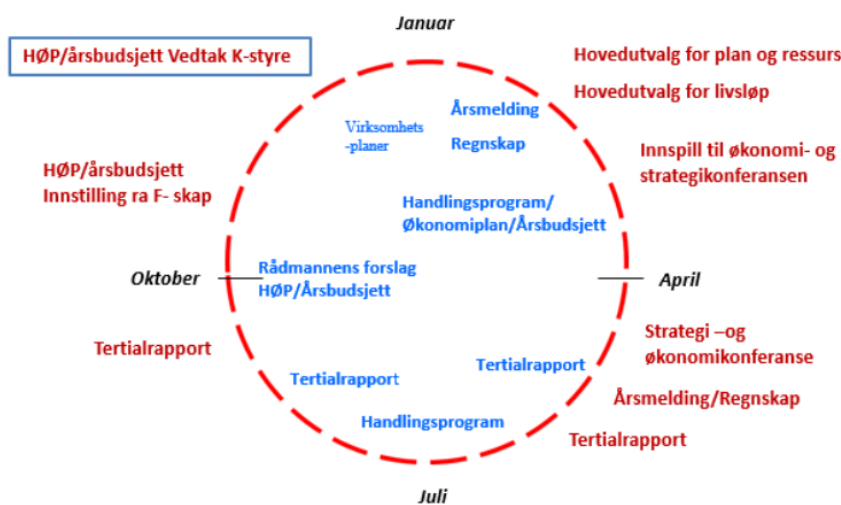
	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Oppfylle krav i EUs Personvernforordning og følgje opp GDPR (General Data Protection Regulation)	x	x	Rapport 31/12
2.	Legge til rette for inntak av lærlingar og arbeidspraksis.	x	x	Arbeidskontrakt
3.	Etiske retningslinjer – som del av årshjulet til verksemda.	x	x	Løpande

Politikk og administrasjon

Det er viktig med god dialog og god samhandling for å oppnå gode resultat. Politikarar og administrasjonen har ulike roller. Samhandling må basere seg på tillit og respekt mellom partane. Samhandling gir gode løysingar, effektivitet, kvalitet og ein utviklande organisasjon.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Arbeidsgjevarstrategi gjennom folkevaldopplæring og møter for å få ei god forståing av kvarandre sine roller.	x		Vedtak av strategi innan 31/12 - 2022
2.	Forankre «årshjul» som styrer den formelle samhandlinga mellom politikk og administrasjon.	x	x	Innan 1/3
3.	«Strukturutvalet» - gjennomgang, og evaluering av pol.organisering – bistand KS.	x		Sluttrapport

Årshjul Hemsedal kommune Samhandling Politikk/Administrasjon

RAUS og helsefremjande arbeidsplass

Me vil ha trygge tilsette som tør å sei i frå, trygge leiarar som tør å leie og trygge fagfolk som tør å utøve faget sitt. Punktet i arbeidsgjevarstrategien bør endrast til **TRYGG, RAUS og helsefremjande arbeidsplass**.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Vidareutvikle det sosiale årshjulet for å skape fellesskap med sosiale aktivitetar som til dømes julebord.	x	x	Løpande
2.	HMS-arbeidet skal ha fokus på risikovurdering, temabasert HMS opplæring, rolleforståing, vernerundar og internrevisjon. Avvik	x	x	Rapportering gjennom HMS-dokumenter

	og forbedringspotensiale må også følges opp ute i verksemdene, kva er til dømes eit avvik og når skal eigentleg avvik meldast?			
3.	Gjennomføring av KS - 10 faktor medarbeidarundersøking. Resultat og tiltak etter felles arbeidsmiljøundersøkinga i 2021.	x		Planer for tiltak, pr. verksemd.
4.	Overordna mål om at sjukefråvær ikkje skal overstige 6 %, men verksemdene bør utvikle og ha egne differensierte fråværs mål.	x		Plan for tiltak og implementering

Leiing, tilsette og ombodsrolla

Vi har som nemnd tidlegare dei seinare åra opplevd krevjande arbeidsmiljø saker. Året 2022 vil bli eit viktig år for Hemsedal kommune, i forhold til vegen vidare og det å ha fokus på læringspunkt og forbedringar.

	Beskriving av tiltak	2022	2023	Resultatindikator
1.	Vidareutvikle HMS arbeidet med eigen handlingsplan for opplæring og utvikling. Fokus: organisasjonsoppbygging, medverknad, rolleforståing, plikter og rettar.	x	x	Handlingsplan
2.	Planlegge møtetidspunkt for samarbeid på overordna nivå med leiargruppa, hovudverneombod og hovudtillitsvalde.	x	x	Referat frå møter.
3.	Revidering og publisering av HMS boka på ny plattform for informasjonsflyt i kommunen (Sharepoint/Teams).	x		Publisering på Teams
4.	Rutine for medverknad, rullerast årleg	x	x	Intranett/Teams

8. BUDSJETT- OG ØKONOMIPLAN

8.1 Føresetnader budsjett

8.1.1 Generell informasjon - føresetnader

Finansielle måltal:

Den nye kommunelova legg opp til at Kommunestyret skal lage finansielle måltal. Måltala vi har hatt tidlegare i økonomiplansamanheng er at det skal vere balanse i økonomiplanen og årsbudsjettet, dvs. at inntekter skal balansere med utgiftene. Dersom utgiftene er større enn inntektene kan ein balansere med bruk av oppsparte midlar så lenge ein har det. I praksis betyr dette at ein kan bruke av disposisjonsfond for å oppretthalde eit visst nivå på tenestene til ein har brukt opp disposisjonsfondet.

Finansielle måltal vil også bli utarbeidd i økonomireglement og finansreglement. Kommunestyret vil bli utfordra på måltal som:

- Netto driftsresultat i % av driftsinntektene
- Disposisjonsfond i % av driftsinntektene, inkl. rentesikringsfond

Det vil vere ei utfordring å nå anbefalte måltal i Hemsedal i åra som kjem når investeringar med renter og avdrag aukar, mens kommunen på same tid oppretthald ynskt nivå på tenester pr. i dag.

Føresetnader – drift:

Framlegg til budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025 bygger på føresetnaden av at den kommunale aktiviteten i Hemsedal kommune frå 2021 skal fortsette med dei prioriteringane som vart gjort i samband med førre økonomiplan og endringar i 2021.

Samstundes har kommunestyret hatt ei forventning om at kommunedirektøren skal betre driftsbudsjettet, både i 2020 og 2021. Parallelt med nye politiske «bestillingar», vakans i sentrale stillingar, krevjande rettsprosessar og pandemihandtering har dette vore umogeleg. Situasjonen er kjent for kommunestyret.

Når det gjeld kommunane sine auka utgifter som følgje av pandemien, så gjer Statsforvaltaren inga garantiar for full kompensasjon. Men med bakgrunn i nivå på tilskot så langt i 2021 og positive signaler frå staten, legg administrasjonen til grunn at me får dekkja 100% av meirkostnadane.

Føresetnader løn og pensjonsutgifter:

Løn er rekna ut frå heimelsregister. Prosjektstillingar finansiert av bruk av bundne fond eller andre tilskot er budsjettert der desse er kjende. Øvrige stillingar som ikkje er heimla har ikkje budsjett og vil følgjeleg føre til meirutgift dersom slik løn blir betalt ut. Dersom det er avvik mellom dei ressursane som den normale tenesta krev og dei heimlane som er gjeve må dette komme som innspel til budsjettprosessen. Vikarløn og fødsels- og sjukepengerefusjonar er stipulert inn i budsjettet der desse er kjende. Det same gjeld vikarutgifter i samband med utdanning, og tilskot knytt til desse. Verksemdene stipulerer lønsjustering i sine rammar i 2022. Stipulert lønsoppgjjer for resten av økonomiplanperioden er samla på eigen post hjå Kommunedirektøren. Det er lagt til grunn 3,1% lønsauke i 2022 (2,1% frå 1. mai), 3,2 % i 2023 og 3,6 % i 2024-25 (SSB's prognoser for lønnsvekst).

Pensjonskostnadane er basert på budsjett frå KLP pr. sept 2021;

Fellesordningen	14,64 % (14,63% i 2020)
Sykepleierordningen	15,56% (mot 14,6% i 2020)
STK (Lærere)	10,8% (mot 10,6% i 2020).

Budsjettert regulering og premieavvik er nå inkludert i %-satsen. Ev. attendebetaling frå premiefond og korreksjon for premieavvik vert ført på eige ansvar.

Føresetnader – kjøp av varer og tenester: Det er i utgangspunktet ikkje gjeve auke i budsjetterte utgifter. I budsjettet er det likevel gjort nokre justeringar der prisveksten har vore ekstraordinær høg og faktiske avtalar gjer vekst. Interkommunale tiltak rår administrasjonen ikkje over med mindre Kommunedirektøren sit i styringsgruppa. Det har synt seg å vere utfordrande å effektivisere interkommunal drift. Men det er gjennom eige tiltak definert at det i økonomiplanperioden skal gjennomførast ein innsparing knytt til interkommunale samarbeidstiltak.

Føresetnader – innslagspunkt ressurskrevjande brukarar: Staten har dei seinaste åra auka den kommunale eigenandelen for tenester til ressurskrevjande brukarar.

Frå 2017 har kommunen sin eigenandel auka frå 1.157.000 kroner til 1.480.000 kroner i forslag til statsbudsjett for 2022. Ein evt. tilleggskompensasjon til små kommunar med høge utgifter til ressurskrevjande tenester er så langt ikkje budsjettert grunna uvisse rundt kriteriene høge skatteinntekter.

Føresetnader renter og avdrag på innlån:

Opptak av lån skjer mot slutten av året.

Renter av lån er rekna ut frå ei rentesats på 1,8 % i 2022, 2,35 % i 2023, 2,6 % i 2024 og 2,65 % i 2025 (Norges Bank anslag 3/21).

Avdrag er rekna ut frå 30 års avdragstid på kommunale innlån.

Føresetnader startlån - Husbanken:

Ordninga med startlån skal bidra til at personar med langvarige problem med å skaffe seg bustadfinansiering kan skaffe seg eigna bustad og behalde denne.

Kommunen er ein viktig aktør for å vurdere behov og ev. gje startlån der lånsøkar ikkje får lån eller tilstrekkeleg lånebeløp i ordinære kredittinstitusjonar.

Basert på aktiviteten i 2021 og saldo unytta lånemidlar ser ikkje administrasjonen at det er behov for opptak av nye lånemidlar i 2022.

Føresetnader frie inntekter

Kommunedirektøren legg til grunn frie inntekter jf. informasjon frå Fylkesmannen i Viken (tilsvarande Grønt hefte frå Regjeringa) og KS sin prognosemodell. Det er nytta høg vekst for befolkningsutviklinga i økonomiplanperioden, og anslag skatteinntekter er auka med 1 % mot landssnittet.

Eigarskap og bruk av Hemsedal Aktivitetsanlegg AS

Hemsedal Aktivitetsanlegg AS skal vere eit samlande organ som kan gjennomføre infrastrukturinvesteringar innan aktivitetar, og anlegg. Det vert mellom anna vist til destinasjonen si satsing på masterplan for sykkel. Dette var bakgrunnen for at kommunen, saman med Hemsedal Idrettslag og Hemsedal Turisttrafikklag etablerte selskapet.

Selskapet er registrert i frivilligregisteret og vil såleis kunne søkje om mva- kompensasjon på linje med Hemsedal Idrettslag. Organisasjonen kan også søkje alle andre stiftingar og investorar om gåver og tilskot til ulike prosjekt. Selskapet har ingen tilsette, og frå kommunen er det valt 2 politisk oppnemnde personar i styret. Desse er Kjell Erik Skølt (AP) og Marit Foss (HBL).

Selskapet har konsentrert seg om masterplan for sykkel, samt siste året jobba med underlag for ei etablering av ein aktivitetspark (betongpark) ved HBU. Hemsedal kommune har gjort slike vedtak knytt til sykkel-satsinga;

	Tilskot	Driftsgaranti	Kommunal garanti/lån	Forskotering av spelemidlar
K-sak 15/18	kr. 350.000,-			
K-sak 27/20	kr. 2.000.000,-	kr. 90-250.000,-		kr. 6.300.000,-
K-sak 132/20	kr. 595.000,-	kr. 110.000,-		kr. 1.180.000,-
K-sak 34/21	kr. 6.162.198,-	kr. 200 000,-	kr. 6.162.198	kr. 2.625.000,-

Det vart også gjort vedtak om å forskottere mva. HAAS skal legge fram kvartalsvise sluttrapporter for formannskapet.

Eigarmøte i HAAS 12. januar 2021 syner ønskje om å etablere ein aktivitetspark ved sentralskula. Jf. K-sak 11/21 vart etablering av aktivitetspark (Betongpark/ utstyrssentral) løfta ut som eiga prosjekt og i K-sak 35/21 vart det løyvd kr. 200.000,- til HAAS for utarbeiding av eit forprosjekt. Endeleg skisseforslag inkl. investeringar, med driftskonsekvensar skulle vurderast i samband med økonomi- og handlingsplan. Framlegg til løysing ligg ved som vedlegg til handlingsplan, og kommunen har innarbeida tilskot til HAAS for gjennomføring i 2023. Kommunen har i budsjett innarbeida årleg kr. 100.000,- i driftsstønad til HAAS for åra

2022-2023, på vilkår av at HTTL bidreg med tilsvarande. HAAS skal jobbe vidare med å greie ut potensiale for co-finansiering av prioriterte aktivitetsanlegg herunder næringslivsfinansiering og investorsøk, sponing/

Kommune 3.0, andre stønadsformar/ dugnad samt greie ut moglege driftsmodeller for anlegg.

Økonomiplan legg til grunn at aktivitetsparken vert etablert, men at ein avventar endeleg oppstartsvedtak inntil forprosjekt/ mulighetsstudie basishall ligg føre.

Føresetnader utbytte frå Hemsedal Energi AS:

Det er lagt inn inntekt frå sal av kraft på 12 mill. kroner i 2022 og 10 mill. i 2023 til 2025. Budsjett for 2021 er etter budsjettendring nr. 1 på 9,0 mill. kroner. Prognosen for året er på 11- 13 mill.

Kommunen har kraftrettar tilsvarande (2019):

Konsesjonskraft ≈ 34,9 GWh

Andelskraft ≈ 17,5 GWh

Føresetnader eigedomsskatt:

Innovasjonsprosesser innan oppvekst spesielt kva gjeld skulestruktur frå 3 til 1, samt innføring av velferdsteknologi innan helse- og omsorg er store og tunge prosesser som er godt i gang. Dette er prosesser som har tydeleg potensiale for gevinstrealisering i åra som kjem. Prosessane gjeld dei to største etatane med rundt 80% av lønsmassen. Resultatet av desse prosessane vil vere vanskeleg å kvantifisere i kommande økonomiplanperiode utan å stadfeste at dei er sett i gang. Det er gjort forsiktige anslag. Handlingsplanen syner samstundes klare måleindikatorar. Parallelt kjem innføring av nye statlege oppgåver slik som ny barnevernsreform frå 2022 der kommunen tek eit større økonomisk og fagleg ansvar.

Positiv vekst i gjestedøgn, tall hytter/ fritidseiningar inneber ei auka press på servicetenestar innan helse og omsorg, men og auka servicebehov generelt. Kommunestyret sitt ønskje om å opne opp for meir fast busetnad i fritidseiningane er og døme på ei brukargruppe som etterspør kommunal service. UMS- teljingar stadfester langt på veg at folketalet i periodar vert meir enn 10- dobla. Det som er urovekkande er at **inntektssystemet ikkje fangar opp at Hemsedal er ein vekstkommune med store sesongsvingingar med behov for å tilpasse drifta etter maks belastning.** Eks. på meiroppgåver dagens inntektssystem ikkje dekker;

- Etterslep på vegvedlikehald, skilting, trafikktryggleikstiltak, kryssingspunkt skiløyper, nye g/s-veg
- Auka etterspurnad etter kontroll/- tilsyn innan miljø, plan- og byggesak (senger i næring, forsøpling, forureiningssaker)
- Generell forvaltningsservice via tenestetorg, facebook o.l

- Skalering av helse- og omsorgstenester som yter tenester til hyttefolk, alt frå heimebaserte tenester til legevakt
- Auka beredskapsinnsats innan brann, og redning
- Kompetanse og tidsressursar til klagehandsaming, nabomerknadar, laushundproblematikk

Ei deling av kommande infrastrukturinvesteringar med næringa gjennom HIAS-avtala er naudsynt, men inntektssystemet fangar likevel ikkje opp følgjekostnadar på drift. I budsjett har kommunen lagt til grunn at offentleg regulerte vegformål med brukeløyve vert overteke av kommunen. Det er difor lagt inn ei auke på veghald sidan kommunen overtek Lauparvegen og g/s-veg i Totteskogen.

Kommunen har vidare teke ei aktiv rolle i høve sentrumsutvikling, gjennom oppstart av prosjekt «Smart Fjellbygd» - eit kombinert sentrumsutviklingsprosjekt med avklaringar omkring veg, bru og p-løysningar. Lista over tiltak er lang, anten det er off. parkeringsanlegg, bruer, off. toalettanlegg, eller drift av grøntanlegg. Kommunen nyttar mellom annan deler av eigedomsskatten til å støtte HUS (løypekøyning, sommarprosjekt med vedlikehald av stiger, utmarksoppsyn) og til kjøp av vertskapstenester frå HTTL.

Det er forventningar om at kommunen skal følgje opp næringa si satsing innan sti, sykkel og langrenn – ei satsing som og inneber ei rekkje nye forvaltningsoppgåver til beste for både næring og fritidsbrukarar. Mange av desse tiltaka har i mindre grad direkte med kommunal tenesteproduksjon å gjere, men er ei konsekvens av nærings- og samfunnsutviklinga i bygda. At eigedomsskatten dekker noko av desse driftskostnadane er nødvendig, men og naturleg. Dette kjem i tillegg til eigedomsskatten si finansiering av finanskostnadar.

Det er lagt opp til at deler av eigedomsskatten må finansiere ordinær aktivitet knytt til administrasjon, plan og utvikling. Gitt kapasiteten pr. i dag er det ikkje tilrådeleg å ta ned aktiviteten når ein samstundes skal møte dei politiske forventningane til tenesteomfang og kvalitet, samt følgje opp vekstambisjonane i vedteken samfunnsdel. Utnytting av eigedomsskatten vil kunne innebære at Hemsedal kan vidareføre aktiviteten som ein vekstkommune.

Framlegg til budsjett/økonomiplan inneber at eigedomsskattesatsen på fritid/bustad vert vidareført med 2 promille i 2022. For åra 2023 til 2025 er denne satsen auka til 2,5 promille. Eigedomsskattesats på næring er foreslått vidareført med 7 promille i økonomiplanperioden.

Eigedomsskatten vil for ein gjennomsnittleg bustad vere kr 4253 i år 2022 med ein skattesats på 2 promille, og auke til kr 5.316 i år 2023 med ein skattesats på 2,5 promille. Same tal for fritidseigedom vert kr. 4.571 i år 2022 og kr 5.714 i år 2023. Desse tala samanlikna med andre kommunale avgifter syner eit avgiftsnivå i 2022 vert om lag på same nivå som 2021. Til eks. vil forbruksnivået på vatn og avløp gå ned både for fritid og bustad grunna auke i tilknytingsgebyrinntekter, medan renovasjon aukar noko meir.

	Forbruk		2021	2022	Diff.	Renovasjon
Bustad	vatn/avløp	120 kbm	kr. 7.196,-	6.467,-	- 729,-	+969,-
Fritid	vatn/avløp	120 kbm	kr. 9.336,-	8.738,-	- 598,-	+969,-

Avgiftsnivået på sjølvkostområde vil samstundes auke noko meir ut over i perioden slik at samla økonomisk avgiftsnivå vert høgare.

Føresetnader – busetting av flyktningar:

Kommunedirektøren har i perioden 2022 – 2025 lagt til grunn at det blir busett 10 flyktningar kvart år ut planperiode. Dette gjev inntekt i form av integreringstilskot, men samstundes også plikt til å tilby

introduksjonsprogram til dei vaksne og skuletilbod til dei yngre. For 2022 er det planlagt busett ti flyktningar.

Føresetnader - bruk av disposisjonsfond:

Pr 1.1.2021 hadde Hemsedal kommune eit disposisjonsfond på 73,6 mill. Prognose for året tilseier ei ytterligere styrking av fondet grunna høgare skatteinntekter og inntekter frå sal av kraft.

I framlegg til økonomiplan er bruk av disposisjonsfondet nytta til å saldere budsjettet med 2 mill. i 2022, 4,8 mill. i 2023, 0,4 mill. i 2024 og 0,8 mill. i 2025. Bruk av fondet er i tråd med signaler frå Statsforvaltaren, som seier at høgare vekst enn forventa i frie inntekter i 2021 må demme opp for lågare vekst i fri inntekter i 2022.

Ubundne investeringsfond var pr. 1.1.2021 på 38,3 mill. 37,6 mill. vil bli nytta i 2021. Budsjettert sal av eigedom og bidrag frå HIAS på til saman 7,6 mill. i 2021 ligg til grunn for budsjettert bruk av ubunde investeringsfond i 2022.

8.1.2 Kjøp av varer og tjenester inkl. interkommunale tiltak

Det er fleire år sidan dei kommunale tenestene vart kompensert for prisauke. Dette vart sett på som innsparingstiltak i seg sjølv. Dette er i hovudsak vidareført i budsjett 2022, men justert der det klart vert avvik i høve prisstigning.

Interkommunale tiltak:

Når det gjeld interkommunalt samarbeid er dette ofte lausreve frå kommunen si eige budsjettering. Hemsedal har gjennom åra hatt den største høvevise folketalsveksten. Med fordelingsnøkkel som gjeld for det interkommunale samarbeidet pr. i dag – fordeling etter folketal – betyr dette at Hemsedal sin del av dei totale kostnadene aukar. Det er likevel betre med ei auke i folketalet enn det motsette, sjølv om det fører til noko høgare kostnader også for det interkommunale samarbeidet. Hemsedal er samstundes avhengig av samarbeid. Fellesprosjekt i Hallingdal er viktig for å kunne gi forsvarlege tenester. Ein liten kommune som Hemsedal er avhengig av samarbeid, med andre kommunar for å løyse oppgåvene.

Folketalet for Hemsedal pr. 25. okt. er 2572 personar.

Interkommunale samarbeidsavtaler 2022

Beskrivelse	§§§	B2019	B2020	B2021	B2022	Endring kr	Endring %
Regionrådet Hallingdal	§27	357 000	370 000	421 000	438 586	17 586	4,18 %
IKT Hallingdal	§28	5 104 000	5 300 000	5 523 000	6 599 563	1 076 563	19,49 %
Hallingdal barnevernsteneste – adm.	§28	2 441 000	2 597 000	2 351 000	2 367 000	16 000	0,68 %
psykolog/advokat (egendekning)				150 000	400 000	250 000	166,67 %
Barneverntiltak i familien			590 000	570 000	977 000	407 000	71,40 %
Barneverntiltak utenfor familien			4 100 000	3 760 000	4 715 000	955 000	25,40 %
NAV Hemsedal og Gol – sosialkontor, adm.	§28	1 691 000				0	
Sosialkontortjeneste, drift			943 000	931 000	848 050	-82 950	-8,91 %
Ytelse til livsopphold, inkl. tilskudd til boutgifter			900 000	900 000	900 000	0	0,00 %
Ytelse til livsopphold flyktninger, inkl. tilskudd til boutgifter			650 000	400 000	400 000	0	0,00 %
Kvalifiseringsordningen			300 000	370 000	370 000	0	0,00 %
Integreringstjenesten (Gol)		891 000	1 064 000	1 026 000	1 123 000	97 000	9,45 %
Felles innkrevingskontor	§27	525 000	600 000	254 773	244 732	-10 041	-3,94 %
Legevaktssentral		859 000	933 000	945 000	954 000	9 000	0,95 %
Intermediæravdeling (IMA)		798 000	880 000	922 000	950 000	28 000	3,04 %
Hallinghelse		306 000	442 000	479 304	902 000	422 696	88,19 %
Hallingdal Etablerersenter	§27	144 000	144 000	100 000	144 000	44 000	44,00 %
Miljøretta helsevern		113 000	113 000	113 000	125 007	12 007	10,63 %
Hallingdal krisesenter	Stifting	430 000	464 000	417 481	610 780	193 299	46,30 %
Hallingdal krisesenter - barnevernsvakt	Stifting						
Hallingdal Brann- og redningsteneste IKS	IKS	4 200 000	4 830 000	4 998 000	5 326 469	328 469	6,57 %
IKA Kongsberg IKS	IKS	250 000	275 000	280 650	286 270	5 620	2,00 %
PPT og OT Nedre Hallingdal IKS - grunnskole	IKS	1 405 000	1 234 000	1 162 160	1 196 377	34 217	2,94 %
PPT og OT Nedre Hallingdal IKS - bhg			456 000	429 840	442 495	12 655	2,94 %
Kommunerevisjon IKS/ Viken	IKS	400 000	500 000	588 000	666 500	78 500	13,35 %
Sjølvkost:							
Feiing			520 000	520 000	520 000	0	0,00 %
Hallingdal Renovasjon IKS	IKS	6 285 000	6 401 000	7 204 000	9 420 395	2 216 395	30,77 %
Kontor for avløpstilsyn og vassforvaltning	§ 28 b		366 000	375 000	382 500	7 500	2,00 %
		26 199 000	34 972 000	35 191 208	41 309 724	6 118 516	

Oversikta er pr. okt. 2021 – manglar stadfesting av vedtak.

Sosialutbetalingar og barnevern er basert på budsjettet ut frå det ein veit i dag. Eit barn ekstra som ev. vert teke over av barnevernet vil bety store konsekvensar for både kostnadene til barnevern, men og for skulane.

8.1.3 Inntektsauke

Det blir gjort ei løpande vurdering av inntektene på dei forskjellige områda. I mange høve vert inntektene korrigert ut frå det som er brukar-grunnlaget i rekneskapsåret. Brukarbetaling vert normalt auka med 1-3 % kvart år. Inntektsauka blir lagt inn i økonomiplanen.

Dei store inntektene er uansett skatt- og rammetilskot som langt på veg blir bestemt av staten. Framskriving er basert på KS- prognosetall. Eventuelt tap vert noko dempa av INGAR (inntektsgarantiordning), som gjeld rammeoverføringane, men ikkje skatteinntektene.

Når det gjeld eigedomsskatt og gebyr (VAR) er det lagt til grunn ei auke basert på ca. 1000 nye einingar (fritidseiningar/bustader) i planperioden. Dette basert på faktiske utbyggingsplanar.

8.1.4 Andre tiltak med driftskonsekvensar

Tilpassingar luftveisklinikk – leige av modul

Helsestasjonen, i dag Familiens hus, har tidlegare frigjort to kontor for å gjere plass til ein luftvegsklinikk som tek vare på turistar med skadar og luftvegsymptom. Helsestasjonen har nytta gangareal etter utflytting. Pandemien fortsett kombinert med aukande problem med influensa. For å kunne oppretthalde nødvendig beredskap, med fleire pasientar, er legekontoret avhengig av større plass. Behovet er eit større venterom, og pasientar kan ikkje vente i egen bil. Sjuke må ha ein stad å leggje seg mens dei ventar, anten på legetime eller vidare transport til sjukehus. Bruk av inhalasjonsapparat og anna behandling tek tid, og noko av dette kan ikkje utførast på sjølve legekontoret. Anna akutt livstruande behandling og brotskadar må takast på det vanlege legekontoret. Familiens hus er avhengig av nærleik og tett samarbeid mellom funksjonane, og ei fragmentering av tenestene vert vurdert som uaktuelt. I budsjett er det innarbeida kostnader til leige av ein brakkemodul, i tråd med politiske vedtak slik at kontor og venterom for Familiens hus vert samla nært resten av tenestene. Det er føresett at leigekostnadane vert refundert av stat. På denne måten frigjer ein plass for luftvegs klinikken..

Kommersielle ladepunkt – p-plass syd for kyrkja

Oppstartsvedtak for sentralskulen jf. K-sak 11/21 er det satt av kr. 2,2 mill. for opparbeiding av p-plass med 40 el-billadepunkt, samt tilsvarende tal motorvarmarar, der desse kunne byggast ut til el-billadepunkt seinare. Ladepunkt for el. bil vert levert via rammeavtale og motorvarmarpunkt inklusive montasje v/ underleverandør Veidekke. Kor vidt ein ønskjer etablering av hutigladarar i tillegg, med drift/ gebyrlegging knytt til dei kommunale p-plassane skulle fremjast som eiga politisk sak. Administrasjonen har gjennomført ein anbudsprosess, basert på kravspekk for kommersielt ladepunkt der tilbydar stod for investering og drift. Kravspekk var interessant og fleire tilbydarar ønskja å konkurrere om dette. Etter anbuds konkurransen var det likevel ingen som gav tilbod. Forklaringa var at det ikkje var interessant,- for lang avstand frå butikk m.m. Ein er også kjent med at det kjem fleire ladepunkt på destinasjon, kanskje noko av forklaringa på manglande tilbod.

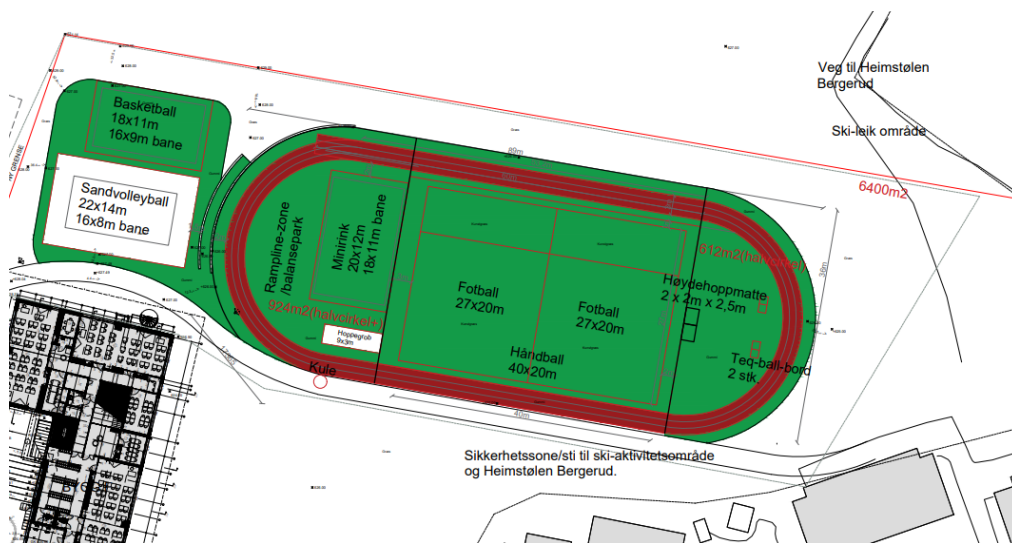
Det er rammeavtaleentreprenør KOPLE som skal levere el bil ladepunkt (normal) for kommunalt tilsette. Dette betyr at privatpersonar med KOPLE brikke (eksempelvis har du KOPLE på Rustad cafe Sokna) kan lade på kommunens plassar når det er ledig dersom kommunen legg til rette for dette. Spørreundersøking hjå kommunalt tilsette er gjennomført for å berekne tall ladepunkt. Det har skjedd ei utvikling med ønskje om fleire ladepunkt for el. bil. Dette vil i så fall føre til større investeringskostnad. Det vert difor fremja ei eiga politisk sak i høve kostnad for kommunalt tilsette vedkommande parkeringsplass med motorvarmar/ el. bil ladepunkt. Jfr. El-bilstrategi til kommunen vert det lagt opp til eit eksternt tilbod utenom normal arbeidstid, men val av driftsform må avklarast nærmare.

Gymbehov, uteområde sentralskule – kort friidrettsbane

I K-sak 11/21 vart opparbeiding av 7-ar bane, og nærmare avklaring omkring uteområde trekt ut av oppstartsvedtaket for sentralskula. Det vart sett ned ei arbeidsgruppe med medverknad frå idrettsfagleg repr., eigedom, ungdomsråd/elevråd, HAAS og HIL. Gruppa skulle gjere ei vurdering av beste løysing for gymbehova i skula. Minimumskravet har vore ein gymsal nr 2, som dagens Trøymshall, men med større lagerkapasitet ifht utstyr. I tillegg treng ein langt større uteareal, spesielt med fokus på ballaktiviteter. Hallen må minimum ha handballstorleik som kan delast i 2 eller 3 med skiljevegg. Arealet bør liggje ved HBU sidan skula ikkje har tid til forflytting av elever. I tillegg treng ein auka areal for ballaktivitetsområde ute og tilrettelegging av desse areala må avklarast som del av sentralskuleetableringa før ferdigattest. Etter tett samarbeid med Viken Fylkeskommune i høve spelemiddelfinansiering har ein som første trinn samla seg om ei multifunksjonsbane m/kunstgras rett nord for nytt skulebygg. Tiltaket er lagt inn i økonomiplan med ei investering på kr. 11.7 mill. eks. mva og kr. 3 mill. I budsjett vert det i tillegg satt av kr. 500.000,- til

eit forprosjekt/ mulighetsanalyse for etablering av ein basishall inkl. arkitekturprosjektering som skal svare ut følgjande spørsmål

- a. Kravspesifikasjon for ein basishall – basert på behov
- b. Trafikkanalyse/ parkering, logistikk – internveger – innsatspunkt brann/redning
- c. Krav til estetikk, grønt-/friareal, energi og miljøløysingar
- d. Ideell samanbinding med Trøymshall - etablert infrastruktur, garderobeanlegg, lager, tekniske anlegg, - sikre kostnadseffektiv drift og minimal ombygging. Kan ein bygge på eit hallanlegg på Trøymshallen, utan nytt garderobeanlegg.
- e. Kvalitetssikre investerings- og driftskostnadar, samt avklare mogelege finansieringsløysningar inkl. modellar for investering og drift
- f. Utrede muligheten for å gjennomføre messe og konferanse i hallen (samt multimedia løysning)
- g. Utrede for serveringsmulighet og kjøkken knyttet til messe og konferanse

HR,- kompetanseutvikling og styrking av organisasjonen

Arbeid med krevjande arbeidsmiljøsaker har prega organisasjonen dei siste åra. Ei samla analyse manglar, men behov for forsterka innsats / nye tiltak gjeld på mange område. Kommunestyret vil før vedtak av økonomiplan få ei eiga sak med forslag til tiltak. Tiltaka vil mellom anna omhandle tiltak for å styrke medverknad, informasjon og kommunikasjon i organisasjonen, - samt styrke leiarkompetansen. Tid til leiing i ein liten vekstkommune heng og saman med organisering og ressurstilgang i organisasjonen. Området HR- og kompetanseutvikling er foreslått styrka med kr. 824.000,- i 2022, og om lag kr. 1,1 mill. i 2023. Midlane skal både styrke HR- området, nyttast til å gjennomføre nærare analyser, samt ein større sum til kompetanseutvikling i åra som kjem. Kommunedirektør kjem attende med nærare konkretisering av «tiltaks pakka» i første kommunestyremøte på nyåret.

Tilskot og overføringar

I framlegg til budsjett er det lagt inn overføringar, og tilskot i tråd med ønska næringspolitikk nedfelt i strategisk næringsplan og gjeldande templanar.

Beskrivelse	Budsjett og økonomiplan			
	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025
HTTL - driftstilskot	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
HUS - driftstilskot løypekjøring	480 000	480 000	480 000	480 000
HUS - driftstilskot sommer	270 000	270 000	270 000	270 000
Hallingdal etablerersenter	144 000	144 000	144 000	144 000
Diverse næringsstøtte	650 000	150 000	150 000	150 000
Ymse jordbruksformål	650 000	150 000	150 000	150 000
Næringsforvaltning	575 000	575 000	575 000	575 000
Landbruksforvaltning	400 000	400 000	400 000	400 000
Sum overføringsutgifter - næringsstøtte	4 269 000	3 269 000	3 269 000	3 269 000
Finansieres med konsesjonsavgifter	-3 080 000	-3 080 000	-3 300 000	-3 300 000
Underfinansiering	1 189 000	189 000	-31 000	-31 000

Oversikta syner tilskot innarbeida i budsjett (grønt/ gult). Overføringane får direkte resultatverknad.

Beskrivelse	Budsjett og økonomiplan			
	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025
Sykkelprosjekt - tilskot til investering	3 353 500			
Sykkelprosjekt - tilskot til drift	200 000			
Hemsedals aktivitetsanlegg (betongparken)		3 850 000		
Hemsedal aktivitetsanlegg - driftstilskot	100 000	100 000		
Friluftsfagskolen -tilskot til drift	700 000	700 000		
Bærekraftig reiseliv	200 000			
HIL - driftstilskot Gravsetstugo	30 000			
HIL - driftstilskot	200 000	200 000		
Hallingdal Næringshage	5 000	5 000	5 000	5 000
Hemsedal Medic	150 000			
Solstad bru				
Hengebru Ulsåk				
Sum overføringsutgifter andre	4 938 500	4 855 000	5 000	5 000

I tillegg er det gjort vedtak om næringsstøtte på kr. 125.000 til pilotprosjekt – buss – Brakar.

I framlegg til budsjett ligg det inne ei støtte til HIL med kr. 200 000 årlig 2021-2023. Det vert sett vilkår om at HIL yter dugnadsinnsats til Hemsedal Aktivitetspark. Føremålet med støtta er å løfte organisasjonens driftsevne og administrative ressursar. Hemsedal kommune ønsker å gjennomgå støtteordningane og driftsavtalen som er mellom Hemsedal kommune og Hemsedal IL innan utgangen av 2023.

Spesielt etablering av friluftsfagskula (NFFS) vert sett på som ei etablering med betydelege ringverknader. Skulen har eit potensale på 30 studentar,- og på lengre sikt 70-100 studentar. Hausten 2021 har dei starta opp med 8 studentar med 60 studiepoeng-kurs som Friluftsguide Aktivitet. NFFS har vidare søkt NOKUT om oppstart av 120 studiepoeng-kurs som Friluftsguide Fjellsport hausten 2022. Frå hausten 2022 vil dei da stå med to studieeval for 40- 50 studentar. I tillegg vert det jobba med to fagkurs med 30 til 60 studiepoeng med tittel miljøarbeider/-terapeut - 30-60 studiepoeng. Det vert satsa på Fagskular frå departementet si side og NFFS håpar på ei bachelor utdanning i Hemsedal i løpet av 4 til 5 år. Skulen har så langt brukt kr. 3,7 mill i etablering, i tillegg til subsidiering av drift med kr. 1 mill i 2021-2022.

I framlegg til budsjett støtter Hemsedal kommune NFFS med kr. 750.000,- i oppstartsåret 2021-2022. For dei neste to åra støtter kommunen NFFS med kr. 25.000,- pr. elev som gjennomfører skoleåret, begrensa

oppad til 28 elever (kr. 700.000,-).

Kyrkja - fellesrådet

Kyrkja har i sitt framlegg til budsjett lagt inn ei svak auke på drift, samt noko auke på lønn (2,8%). Kyrkja har meldt inn eit behov på kr. 4,5 mill. i investering i kommande treårsperiode, der drenering/ sprekker av grunnmur på kr. 430.000 er prioritert i 2022 og sprinkelanlegg i 2023. I investeringsbudsjettet er det innarbeida kr. 500.000,- i 2022 og kr 1.000.000,- i 2023 til sprinkelanlegg og grunnmur.

Det er søkt om kr. 550.000,- til Lykkja kapell (sanitæranlegg, varme/el-anlegg) i 2022. Før det vert teke stilling til overføring av midlar til oppgradering av Lykkja kapell bør det lagast ei sak i 2022 der bruken og verdien av bygget som kulturbygg skal drøftast med kyrkja og andre brukarar, og sjå på om bruken av bygget kan utvidast til å vere ei mogleg inntektskjelde ved t.d. bryllaup eller andre arrangement.

8.2 Økonomiske hovudoversikter

Økonomisk oversikt drift

Hemsedal kommune	Økonomiplan 2022-2025					
	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	75 876 400	78 577 650	77 513 000	73 473 000	73 367 000	74 593 000
Inntekts- og formuesskatt	97 800 098	92 902 000	108 001 000	111 550 000	112 666 000	114 522 000
Eiendomsskatt	22 352 154	31 544 812	33 410 521	39 605 004	41 271 531	43 016 577
Andre skatteinntekter	3 083 546	3 000 000	3 080 000	3 080 000	3 300 000	3 300 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	6 499 931	13 427 603	7 894 603	7 894 603	7 894 603	7 894 603
Overføringer og tilskudd fra andre	57 327 338	31 565 673	39 886 290	36 947 540	35 290 040	35 290 040
Brukerbetalinger	8 705 605	10 105 673	10 843 415	11 372 500	11 972 500	12 572 500
Salgs- og leieinntekter	44 435 023	41 938 565	52 208 596	53 391 056	55 981 695	56 958 558
Sum driftsinntekter	316 080 095	303 061 976	332 837 425	337 313 703	341 743 369	348 147 278
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	140 070 661	140 543 876	162 219 516	159 842 618	162 316 754	165 461 754
Sosiale utgifter	28 857 261	38 177 097	40 479 890	40 571 090	41 464 954	42 271 754
Kjøp av varer og tjenester	95 142 809	91 574 668	104 153 494	99 572 003	99 094 401	99 275 834
Overføringer og tilskudd til andre	16 085 021	25 539 827	17 601 186	16 497 686	11 647 686	11 647 686
Avskrivninger	14 177 695	14 177 696	18 080 000	20 620 000	21 180 000	21 130 000
Sum driftsutgifter	294 333 448	310 013 164	342 534 086	337 103 397	335 703 795	339 787 028
Brutto driftsresultat	21 746 647	-6 951 188	-9 696 661	210 306	6 039 574	8 360 250
Finansinntekter						
Renteinntekter	1 504 887	1 320 000	1 325 000	1 375 000	1 425 000	1 475 000
Utbytter	264 467	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler			0	0	0	0
Renteutgifter	3 221 550	3 890 000	5 342 400	10 752 887	11 997 237	13 581 076
Avdrag på lån	9 520 622	11 730 000	12 081 170	18 154 998	18 932 565	21 349 398
Netto finansutgifter	-10 972 818	-14 100 000	-15 898 570	-27 332 885	-29 304 802	-33 255 474
Motpost avskrivninger	14 177 695	14 177 696	18 080 000	20 620 000	21 180 000	21 130 000
Netto driftsresultat	24 951 524	-6 873 492	-7 515 231	-6 502 579	-2 085 228	-3 765 224
Netto driftsresultat korrigert for bruk av bundne fond			-1 973 082	-4 751 362	-382 256	-750 822
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	-10 000	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til/bruk av bundne drift	-9 503 628	5 332 000	5 542 149	1 751 217	1 702 972	3 014 402
Netto avsetninger til/bruk av disposisjon	-25 526 922	1 541 492	1 973 082	4 751 362	382 256	750 822
Bruk av tidligere års mindreforbruk	10 089 026	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer/dekning av netto drift	-24 951 524	6 873 492	7 515 231	6 502 579	2 085 228	3 765 224

Sjølvkostområdet belastar drifta i økonomiplanperioden negativt med 3,6 mill. i 2022, 1,7 mill. i 2023, 1,9 mill. i 2024 og 3,2 mill. i 2025. Meirforbruket finansierast ved bruk av bundne fond frå tidelegare periodar med underforbruk. Drifta utjamnast løpande over periodar på fem år. For å synleggjere resultatet av

ordinær drift er netto driftsresultat korrigeret på eiga linje med bruk av bunde sjølvkostfond. Netto driftsresultat er i tillegg korrigeret med bruk av øyremerka tilskot tidlegare avsett på bundne fond.

Kostnader knytt til virusutbrotet

I tillegg til auka kostnader til helsetenestar og vikar ved koronarelatert sjukefråver, ligg det i budsjett 2022 inne 12 månadar prosjektstillingar i oppvekst og helse- og omsorgsetaten som skal handtere uteståande oppgåver i kjølevatnet av pandemien.

Kostnader knytt til virusutbrotet belastar ikkje drifta då vi legg til grunn 1,4 mill. i refusjon sjukeløn på prosjekt 439 og elles full kompensasjon for meirutgifter. Det gjer 4,07 mill. i ekstra rammetilskot i budsjett 2022. Det er venta at delar av dessa midlane vil komme som skjønsmidlar frå Statsforvaltaren.

	Pr. 2. tertial 2021	Budsjett 2021	Budsjett 2022	I fjor
Prosjekt 439 Korona				
LØNN OG SOSIALE KOSTNADER	3 266 806	2 368 563	4 783 000	2 233 793
KJØP AV VARER/TJENESTER SOM INNGÅR I KOMMUNAL EGENPROD.	471 956	1 539 250	671 000	1 506 475
KJØP AV TJENESTER SOM ERSTATTER KOMMUNAL EGENPROD.	1 059 749	600 000	100 000	752 854
OVERFØRINGSUTGIFTER	1 030 001	0	59 000	944 833
FINANSUTGIFTER	0	0	0	280 000
SALGSINNTEKTER	0	151 000	-84 000	0
REFUSJONER	-67 210	52 000	-1 459 000	-506 847
OVERFØRINGSINNTEKTER	-486 000	-3 138 650	-4 070 000	-4 917 000
Sum prosjekt 439 Korona	5 275 302	1 572 163	0	294 108

Budsjett pr. område

Avsetjingar til lønnsoppgjer og sosial kostnader belastar sentraladministrasjonen med 6,8 mill. i 2023, 10,6 mill. i 2024 og 14,4 mill. i 2025. Frå budsjett 2022 er kultur innlemma i Sentraladministrasjonen med 1,4 mill. til kulturskulen og 6,1 mill. til anna kultur. Teknisk har større ekstraordinære overføringar til andre (tilskot/næringsstøtte m.m) i åra 2021, 2022 og 2023.

	Budsjett 2021 oppr.	Budsjett 2021 inkl. endr.	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sentraladministrasjon	25 983 513	27 269 013	33 473 349	39 407 349	42 930 349	46 778 349
Oppvekst	67 966 635	68 724 563	71 102 045	67 462 160	66 863 660	66 263 660
Helse og omsorg	74 908 222	77 223 222	82 389 940	79 550 940	80 280 940	80 280 940
Teknisk	26 280 388	30 571 084	33 688 967	29 331 300	22 012 304	21 671 444
Finans - annet	-195 138 758	-203 787 882	-220 654 301	-215 751 749	-212 087 253	-214 994 393

Bevilgningsoversikt investering

Bevilgningsoversikt - investering	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Investeringer i varige driftsmidler	26 867 615	186 163 520	230 028 750	46 525 000	109 237 000	71 175 000
Tilskudd til andres investeringer	230 000	3 500 000	500 000	1 000 000	-	-
Investeringer i aksjer og andeler i sels	1 578 923	585 000	502 756	502 756	502 756	502 756
Utlån av egne midler	6 300 000	4 405 000	3 353 500	-	-	-
Sum investeringsutgifter	34 976 538	194 653 520	234 385 006	48 027 756	109 739 756	71 677 756
Kompensasjon for merverdiavgift	1 894 501	27 691 663	29 669 750	10 475 000	14 954 000	675 000
Tilskudd fra andre	4 875 771	678 000	13 308 000	4 598 000	20 238 000	8 308 000
Salg av varige driftsmidler	4 935 635	10 388 000	9 875 000	1 540 000	3 540 000	2 900 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	0	0	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne mid	2 474 813	0	-	-	-	-
Bruk av lån	23 859 787	123 663 857	182 214 848	23 327 000	72 505 000	59 722 000
Sum investeringsinntekter	38 040 507	162 421 520	235 067 598	39 940 000	111 237 000	71 605 000
Videreutlån	350 000	3 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Bruk av lån til videreutlån	350 000	3 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	2 085 117	690 000	650 000	650 000	650 000	650 000
Mottatte avdrag på videreutlån	1 677 831	690 000	650 000	650 000	650 000	650 000
Netto utgifter videreutlån	407 286	0	-	-	-	-
Overføring fra drift	10 000	0	-	-	-	-
Netto avsetninger til/bruk av bundne	-103 415	-2 758 000	-	-	-	-
Netto avsetninger til/ bruk av ubunde	-2 563 268	34 990 000	-682 592	8 087 756	-1 497 244	72 756
Dekning av tidligere års udekket belø	0	0	-	-	-	-
Sum overføring fra drift og netto avse	-2 656 682	32 232 000	-682 592	8 087 756	-1 497 244	72 756
Fremført til inndekning i senere år	0	0	-	-	-	-

Investeringar i varige driftsmidlar er i denne tabellen inkl. mva og før fråtrekk for tilskot.

Merverdiavgiftskompensasjon og tilskot kjem fram på eiga linje under investeringsinntekter.

8.3 Nye satsingar, kostnadsreducerande tiltak drift

Fleire av tiltaka vil ha effektiviseringsgevinst. Nye satsingar i økonomiplan kjem innan områder, kapasitetsauke, avbøtande effektar av corona, og rasjonalisering av verksemda. Desse tiltak er innarbeida i handlings- og økonomiplanen.

Driftstiltak	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025
20 % prosjektleiar digitalisering	140 000	140 000		
Tilskot til digitalisering	-140 000	-140 000		
70 % husøkonom (sykepleiar)	500 000	500 000	500 000	500 000
100% fag og driftsadministrator (12 mnd prosjektstilling)	715 000			
100% medarbeidar til nye oppgåver oppvekstreform	730 000	730 000	730 000	730 000
Prosjektmidlar i 2 år	-730 000	-730 000		
Innleie 3 x 15% medarbeidare legekontor	130 000	130 000	130 000	130 000
Ergoterapeut frå 40 til 50% til kvardagsrehabiliteringsteam	70 000	70 000	70 000	70 000
Sum nye driftstiltak helse og omsorg	1 415 000	700 000	1 430 000	1 430 000
Tilsette ny avd. Tuv bhg (inntil 12 små)	1 828 161	1 828 161	1 828 161	1 828 161
Auka foreldrebetaling barnehage	-355 000	-355 000	-355 000	-355 000
To lærlingar - møter oppvekstreform og avlastar	300 000	300 000	300 000	300 000
Trivselsleiarprogram for elevar HBU	35 000	35 000	35 000	35 000
100 % vikar -korona - bemanning	320 000			
50 % vikar - korona - bemanning + koordinator barnehage	160 000			
40% lærar til nye flyktingar (2 mnd)	50 000			
Sum nye driftstiltak oppvekst	2 338 161	1 808 161	1 808 161	1 808 161
Smart Fjellbygd	300 000	200 000		
Nytt møterom - kommunehuset/teknisk	100 000			
Drift av Holdehuset	106 000	106 000	106 000	106 000
Mulighetsstudie barnehager - bygge på eller bygge nytt?	300 000			
Mulighetsanalyse bolig - ref. K-sak 91/21	300 000			
Brakkemodul familienshus - luftveisklinikk	256 000	256 000	256 000	256 000
Sum nye driftstiltak teknisk	1 362 000	562 000	362 000	362 000
Analyse/Styrke HR/Internkontroll / kvalitetssystem - prosje	500 000	750 000	750 000	750 000
Kompetanse-/ledertutviklingsprogram	300 000	300 000	300 000	300 000
5% Hovedvernombud - økes til 10%	24 000	24 000	24 000	24 000
Sum ny driftstiltak sentraladministrasjon	824 000	1 074 000	1 074 000	1 074 000
Sum nye driftstiltak	5 939 161	4 144 161	4 674 161	4 674 161

Tiltak som kjem som følge av politiske vedtak, og endring av ordinære driftsoppgåver er lagt direkte inn i budsjett. Til eks. nytt brøyteanbod (+ 1,3 mill.), og overtaking av private veganlegg som følgjer av planvedtak.

Tiltak fremma av økonomiutval utgjer 1,6 mill. i 2022 som vist i tabell under:

Tiltak	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025
Hemsedal som MOT-kommune	40 000	40 000	40 000	40 000
Pilotprosjekt buss Brakar	125 000			
Utmark.no medlemskap	40 000	40 000	40 000	40 000
Kontrollutvalg auka budsjett	100 000	100 000	100 000	100 000
Økt næringsfond - næringsstøtte	500 000			
Økt næringsfond - ymse jordbruksformål	500 000			
Fremskynde investering i Fleirbrukshall -avdrag	0	16 667	16 667	1 350 000
Fremskynde investering i Fleirbrukshall - renter	0	11 358	12 133	1 036 592
Tilskudd HIL (daglig leder)	200 000	200 000		
Driftstilskudd HAAS	100 000	100 000		
	1 605 000	508 025	208 800	2 566 592

Ved endeleg handsaming i kommunestyret var følgjande tiltak vedteke i tillegg:

- 150' i tilskot til Hemsedal Medic i 2022, finansiert med disposisjonsfond
- 1,3 mill. til oppvekst og 1,5 mill. til helse i kortsiktig stillingsauke i 2022 grunna ekstraordinær smittesituasjonen, finansiert med lønsrefusjonar og koronarelatert rammetilskot
- 750' til kjøp av røntgenapparat på investeringsbudsjettet 2022. Finansiert ved bruk av disposisjonsfond.

8.4 Investerings tiltak 2022 – 2025

Pr. 1.1.2021 hadde Hemsedal kommune lånegjeld på kr 185 millionar. Det gjer ein gjeldsgrad ved inngangen på året på ca. 60 %. Forventa lånebehov i 2021 er ca. 120 mill.

Det er lagt opp til investeringar (inkl. sjølvkost) på 190 mill. i 2022, 35,2 mill. i 2023, 77,8 mill. i 2024 og 67 mill. i 2025. Sal av tomter og eigedom bidrar med ca. 20 mill. i finansiering. Samla investering i planperioden gjer såleis ei auke i gjeld på rundt 340 mill.

Prosjekt	Beskrivelse	B 2022	B 2023	B2024	B2025
005	Investering bygg jfr plan for vedli...	2 400 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
007	Veglys - LED-lamper (Sjekk Enova)	400 000	300 000	300 000	300 000
008	Sentralskule HBU, lagerbygg/inkl. opparb. 011 m/elbil og	79 000 000	-	-	-
008	Uteområde sentralskule (aktivitetsanlegg og nærmiljøanl	11 679 000	-	-	-
008	Uteområde sentralskule - tippemidler				-3 000 000
012	Kjøp av IT-utstyr til skolen - pc	100 000	100 000	100 000	100 000
012	Kjøp av IT-utstyr til skolen - ipad	100 000	100 000	100 000	100 000
017	Oppgradering tidl. lensmannskontor	100 000	-	-	-
021	Utvidelse barnehager - prosjektering - investering		1 500 000		1 000 000
022	Etablering flere kontor/møterom/oppgradering kommun	500 000			
033	Kjøp av bil/innløsning leasingbil	-	200 000	-	-
033	Håndverkerbil - eiendom	500 000			
057	Velferdsteknologi	200 000	200 000	200 000	200 000
157	Omsorgsbustader for yngre - nye Bråtenjordet - kostnad	19 700 000	-	-	-
157	Omsorgsbustader for yngre - nye Bråtenjordet - ref.	-10 000 000	-	-	-
217	Grasklyppar med utstyr	-	-	116 000	
251	Grunnkjøp	5 000 000	-	-	-
056	Prosjektstilling renovasjonspunkt - 30% stilling	200 000	200 000		
000	Prosjektstilling 70 % planarbeid investering	550 000	550 000		
000	Prosjektstilling boligutvikling - Trøym sentrum 011 m.m.			750 000	
147	Budsjett- og rapporteringsverktøy		200 000	-	-
033	9-seter helse	600 000			
033	Bil Bråtenjordet	450 000			
033	2x9-seter oppvekst	1 200 000			
000	Ny veg FV233 - Lauparvegen - bidrag - refusjon	-	-480 000	-480 000	-480 000
065	Omsorgsbustadar eldre, inkl. nødstrøm (2x600 kvm) + fam	100 000	500 000	37 500 000	58 000 000
065	Omsorgsbustadar eldre - tilskot Husbanken			-16 000 000	-
029	Oppgradering av dagens Bråtenjordet til utleige omsorgsk	1 000 000	1 800 000		
029	Oppgradering av dagens Bråtenjordet - tilskot Husbanken		-360 000		
138	Opparb av g/s veg Kyrkjebøveg -Skadvin jfr. ny sentralskule		200 000	1 140 000	-
176	Fleirbrukshall (utan parkeringshus)	500 000		40 000 000	
232	Automatisering av biblioteket	150 000			
368	Boligplan - barnehageutvikling-	300 000	300 000	300 000	300 000
051	Investring i vei - hovedplan for Veg			1 400 000	
013	Gerica	255 000			
220	Røntgenutstyr	750 000			
	Sum netto investeringar eks. mva	115 734 000	6 310 000	66 426 000	57 520 000

Beskrivelse	B 2022	B 2023	B2024	B2025
Krikken ny drikkevasskilde	55 000 000	15 000 000	2 377 000	-
Ventilasjon Ulsåk RA				
Ombygging vannforsyning Hold...				
Ny driftskontroll for kommunale VA-anlegg	1 200 000		-	-
Rehab. kummer og utvalgte punkter - ledningsnett - var	600 000	-	600 000	-
Utviding av returpunkt - prosjekt "færre og større"	1 500 000	1 000 000	1 000 000	
Høgdebasseng Holdebakke	4 525 000	-	-	-
VA-ledning Holdebakken - Tuv	10 000 000	12 000 000		-
Rehabilitering ledningsnett Haugavegen m.m. - vann og	1 000 000	-	-	-
Rehab. ledningsnett Ulsåk RA - Svøo	-	400 000	4 400 000	-
Rehab. ledningsnett Krikken VV - Trøim RA	-	-	700 000	8 000 000
Biler vann og avløp	-	-	900 000	-
Rehabilitering ledningsnett	-	-	900 000	1 000 000
Prosjektoppfølgjing Krikken	250 000	250 000	250 000	250 000
Prosjektoppfølgjing VA_Tuv-Holdebakken	250 000	250 000	250 000	250 000
Sum netto investeringar sjølvkost eks. mva	74 325 000	28 900 000	11 377 000	9 500 000

Beskrivelse	B 2022	B 2023	B2024	B2025
Sal av Båstø gard	-4 500 000	-	-	-
Golf Alpin - sal av tomter - rest 11 stk a snitt 245 000	-735 000	-	-	-
Innløst Golf/Alpin, 3 i 2021, 4 i 2022, 1 i 2025, rest i 28	-1 600 000	-	-	-400 000
Sal av tomter Golf/Alpin IV - kr 500.000	-	-500 000	-2 500 000	-2 500 000
Sal av tomteverdi AS - Strupa II	-1 040 000	-1 040 000	-1 040 000	
Sal BK2 - 4 stk leiligheter/tomt	-2 000 000		-	-
Sum sal av tomter	-9 875 000	-1 540 000	-3 540 000	-2 900 000

Som tidlegare nemnt er det planlagt overføring til kyrkja for rehabilitering av bygg på 0,5 mill. i 2022 og 1 mill. i 2023.

Det vil òg vera infrastrukturinvesteringar knytt til HIAS-avtala i planperioden. Tilskot/finansiering gjennom HIAS vert avsett på ubundne fond.

Som fylgje av investeringar i nybygg vil nokre nye driftskostnadar kome til, mens andre fell bort når gamle bygg vert teke ut av bruk. Vi forventar samla sett ei effektivisering av drifta som vil demme opp for framtidig prisauke og auke i aktivitet. Det vil derimot kome til nye driftskostnadar ved ferdigstilling og overtaking av vegar og anna infrastruktur.

Investeringsbehov med forventa lånebehov for dei neste ti åra er oppsummert i tabell på neste side.

	B 2022	B 2023	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028	B2029	B2030	B2031
HIAS-avtalen	-3 008 000	-3 758 000	-3 758 000	-4 828 000	-4 828 000	172 000	65 172 000	-4 828 000	-4 828 000	-
Kirken	500 000	1 000 000	-	-	-	-	-	-	-	-
Sjølvkost	74 325 000	28 900 000	11 377 000	9 500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Ordinære investeringar	115 734 000	6 310 000	66 426 000	57 520 000	61 920 000	22 320 000	26 920 000	38 720 000	920 000	920 000
Sum sal av tomter	-9 875 000	-1 540 000	-3 540 000	-2 900 000	-2 500 000	-2 500 000	-6 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 000 000
Sum netto investeringar	177 676 000	30 912 000	70 505 000	59 292 000	55 592 000	20 992 000	86 592 000	32 392 000	-5 408 000	-80 000
Avsette til ubundne fond	-12 883 000	-5 298 000	-7 298 000	-7 728 000	-7 328 000	-2 328 000	58 672 000	-7 328 000	-7 328 000	-2 000 000
Overføring til andre	500 000	1 000 000	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruk av ubunde fond	-8 344 152	-12 883 000	-5 298 000	-7 298 000	-7 728 000	-7 328 000	-2 328 000	58 672 000	-7 328 000	-7 328 000
Sum lånebehov	182 214 848	23 327 000	72 505 000	59 722 000	55 192 000	15 992 000	25 592 000	98 392 000	-5 408 000	-5 408 000

9. GEBYR OG BETALINGSSATSAR

9.1 Slam

Slamtømming og tilsyn med private avløpsanlegg				
Varenr	Gebyrtekst	Pris inkl. mva 2021	Pris inkl. mva. 2022	Δ %
520	Fastledd slamanlegg (årleg)	289	290	0,3
521	Kr/pr. m3 for slamavskillere/tette tanker/store anlegg o.l	611	613	0,3
524	Fastledd minirensanlegg (årleg)	746	748	0,3
525	Kr/pr. m3 for minirensanlegg	410	411	0,3
528	Fastledd store anlegg (årleg)	1364	1368	0,3
593	Rensegebyr ved tette tanker/ekstra- og nødtømminger - pris pr. m3	260	261	0,3
595	Traktor- /spesialbiltømming/liten bil	770	772	0,3
503	Oppmøtegebyr ved ekstratømminger	1803	1809	0,3
505	Oppmøtegebyr ved naudtømminger	3928	3939	0,3
507	Pr. m3 ved ekstra- og naudtømminger	580	582	0,3
506	Ikkje utført ekstra- naudtømming	645	647	0,3
513	Tilsynsgebyr pr. anlegg pr år (ingen mva)	500	500	0,0

9.2 Renovasjon

ÅRSGEBYR RENOVASJON (alle tal i kroner inkl. mva)				
Gebyrsatser	Vekt	2021	2022	Δ %
Sats renovasjon helårsbolig	1,00	3 451	4 420	28,1
Sats renovasjon container	0,77	2 648	3 390	28,0
Sats renovasjon dunk hytte	1,00	3 451	4 420	28,1
Sats utvida henteavstand	0,10	353	452	28,2
Sats renovasjon dunk stor	1,50	5 178	6 630	28,1
Sats renovasjon hytte/støl	0,57	1 968	2 519	28,0

Hushaldningar med sekkerrenovasjon som komposterer organisk avfall kan få 15 % (20 % i 2021) reduksjon av gebyret . Føresetnaden er at dei kan dokumentere at dei har gjennomført komposteringskurs som på førehand er godkjent av kommunen

9.3 Vatn og avløp

Gebyrsatsar (alle satsar er inklusiv meirverdiavgift):

Arleg abonnementsgebyr (kr/år)	Eining/tal	Vatn	Vatn	Avløp	Avløp
		2021	2022	2021	2022
Bustadeigedom	Per bueining	844	993	1.296	1.224
Fritidseigedom	Per brukseining	1.688	1986	2.593	2.448
Nærings- og kombinasjonseigedom					
Kategori 1 (0-300 m ³)	1	844	993	1.296	1.224
Kategori 2 (301-1.000 m ³)	3	2.531	2.979	3.889	3.672
Kategori 3 (1.001-3.000 m ³)	6	5.063	5.958	7.778	7.344
Kategori 4 (3.001-6.000 m ³)	12	10.125	11.916	15.555	14.688
Kategori 5 (6.001-20.000 m ³)	24	20.250	23.832	31.110	29.376
Kategori 6 (20.001-50.000 m ³)	50	42.188	49.650	64.813	61.200
Kategori 7 (50.001-150.000 m ³)	100	84.375	99.300	129.625	122.400

Forbruksgebyr (kr/m ³)	Vatn		Avløp	
	2021	2022	2021	2022
Alle abonnentar	12,86	11,70	27,61	22,05

Vassmålarleige (kr/år)	Vatn	
	2021	2022
Per måler	200	200

Tilknytingsgebyr (kr)	Vatn		Avløp	
	2021	2022	2021	2022
Sats per bueining/brukseining	15.000	15.000	15.000	15.000

9.4 Matrikkel

Gebyr for forvaltningsoppgaver etter matrikkeloven gjeldende fra 1/1-2022	2021	2022
Oppretting av matrikkelenhet (Gjelder også uten fullført oppmålingsforretning)		
<i>Oppretting av grunneiendom</i>		
Areal fra 0 – 250 m ²	5 600,00	5 770
Areal fra 251 – 500 m ²	11 210,00	11 550
Areal fra 501 – 1500 m ²	16 810,00	17 310
Areal fra 1501 m ² – og oppover. For større areal vurderer ein i kvar sak med omsyn til medgått tid.		
Fradeling av 5 eller flere parseller i samme forretning betales pr parsell og som er omfatta av same reg.plan skal det betalast 80% av gebyr 4.1.1.c. per parsell frå fyrste parsell. Der det er klart urimeleg, skal det likevel ved areal i uregulerte område kunne betalast etter medgått tid.		
<i>Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn</i>		
Areal fra 0 – 250 m ²	8 320,00	5 600
Areal fra 251 – 500 m ²	13 320,00	11 210
Areal fra 501 – 1500 m ²	19 930,00	16 810
Areal fra 1501 m ² – og oppover. For større areal vurderer ein i kvar sak med omsyn til medgått tid.	1 170,00	1 210
<i>Oppmåling av tilleggsareal - grunn til eierseksjon (pr. sak)</i>		
Samlet areal fra 0 – 50 m ²	8 320,00	8 570
Samlet areal fra 51 – 250 m ²	9 980,00	10 280
Samlet areal fra 251 – 2000 m ²	11 630,00	11 980
Samlet areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da	830,00	850
<i>Oppretting av anleggseiendom</i>		
Volum fra 0 – 2000 m ³	8 320,00	8 570
Volum fra 2001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000m ³	1 670,00	1 720
<i>Registrering av jordsameie</i>		
Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid. Minstegebyr	1 670,00	1 720
<i>Matrikkelføring ved ommatrikulering/ innløsning av festgrunn</i>	2 980,00	3 070
Kartlegging pr. grensepkt. Kommer i tillegg		
<i>Oppretting av matrikkeleining utan fullført oppmålingsforretning</i>	2 980,00	3 070
Grensejustering		
<i>Grunneiendom, festgrunn og jordsameie</i>	-	
Areal frå 0-75 m ²	1 120,00	1 150
Areal fra 76 – 250 m ²	4 860,00	5 010
Areal fra 251 – 500 m ²	8 090,00	8 330
<i>Anleggseiendom</i>		
Volum fra 0 – 250 m ³	5 010,00	5 160
Volum fra 251 – 1000 m ³	8 320,00	8 570
Arealoverføring		
<i>Grunneiendom, festgrunn og jordsameie</i>		
Areal fra 0 – 250 m ²	16 620,00	17 120
Areal fra 251 – 500 m ²	19 930,00	20 530
Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	5 010,00	5 160
<i>Anleggseiendom</i>		
Volum fra 0 – 250 m ³	16 620,00	17 120
Volum fra 251 – 500 m ³	19 930,00	20 530
Volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på.	5 010,00	5 160
Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning		
For inntil 1 punkter	1 150,00	1 720
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	810,00	830

9.4 Matrikkel - fortsetter

Gebyr for forvaltningsoppgaver etter matrikelloven	2021	2022
Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt.		
Pr. påvist eller rekonstruert grensepkt.	1 670,00	1 720
Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid jfr. pkt. 2 i kommunalt gebyrregulativ		
Privat grenseavtale		
Gebyr fastsettes etter medgått tid pr. t	1 670,00	1 720
Timepris for medgått tid/ t		
Feltarbeid	1 670,00	1 720
Kontorarbeid	1 280,00	1 320
Utstedelse av matrikelbrev		
Matrikelbrev inntil 10 sider	320,00	330
Matrikelbrev over 10 sider	570,00	630
Eierseksjonering. Gebyr med virkning fra 1/1-2022	2021	2022
Seksjonering		
Seksjonering inntil 2-4 seksjoner	8 200 kr	8 450,00
Seksjonering 5-10 seksjoner	10 300 kr	10 610,00
Fra seksjon 11 blir det et tillegg pr. seksjon	270 kr	280,00
Reseksjonering		
Reseksjonering inntill 4 seksjoner	8 200 kr	8 450,00
Reseksjonering 5-10 seksjoner	10 300 kr	10 610,00
Fra seksjon 11 blir det tillegg pr. seksjon	270 kr	280,00
Oppheving av seksjonering		
Oppheving av seksjonering - melding om oppheving av seksjonering	5 130 kr	5 300,00
Alt arbeid vert gjort etter medgått tid jfr. Forskriftsendring frå 1. januar 2018		
Feltarbeid	1 670,00	1 720
Kontorarbeid	1 280,00	1 320

9.5 Plan og bygg

Byggesaksbehandling. Priser gjeldende fra 1/1-2021		2021	2022
Situasjonskart - kopi av plott av kart i format større enn A3		185,00	200,00
Digitale kartunderlag - minstepris - regulert gjennom GEOVEKST- samarbeid		465,00	480,00
Forenkla situasjonskart		465,00	480,00
Timepris feltarbeid (einskildperson) inkl reise. Grunnlag ved tilsyn t.d. næringsavfall		1 670,00	1 720,00
Timepris - (grunnlag etter medgått tid)		1 280,00	1 320,00
Planbehandling. Gebyr med virkning fra 1/1-2021		2021	2022
Detaljregulering pbl § 12-3			
Oppstartsmøte med representant frå adm		8 240,00	8 490,00
Basisgebyr for handsaming av nye planer fram til 1. gongs handsaming			
Enkel plan		77 000,00	79 310,00
Samansett plan		101 000,00	104 030,00
Komplisert plan		130 000,00	133 900,00
Mindre reguleringsendring		20 600,00	21 220,00
Planførespurnad - planavklaring etter §12- 8		13 840,00	14 260,00
Dispensasjoner etter pbl § 19			
Fra kommuneplan, reg.plan, eller forskrifter der saken må sendes til ekstern høring		19 100,00	19 670,00
I saker som ikke skal på ekstern høring NB. pr dispensasjonsforhold.		14 330,00	14 760,00
"Kurrante" dispensasjoner i byggesaksbehandling		3 720,00	3 830,00
Konsekvensutredning pbl Kap 4, §4-2 og kap 14			
Behandling av konsekvensutredning skal betalast etter medgått tid. Minstegebyret er		6 220,00	6 410,00

9.5 Plan og bygg – fortset

Byggesaker. Priser gjeldende fra 1/1-2022	2021	2022
Førehandskonferanse (plbl §20-1a)		
Søknadssak - middels tung sak (tiltaksklasse 2)	1 530,00	1 580,00
Søknadssak - komplisert sak (tiltaksklasse 3)	2 350,00	2 420,00
Søknader utan krav til ansvarsrett § 20-4		
a) mindre tiltak på bebygd eiendom	5 680,00	5 850,00
b) alminnelig driftsbygning i landbruket over 250 m ²	8 770,00	9 030,00
c) Mindre byggearbeid på bebygde eigedommer frå 0-15 m ²	3 520,00	3 630,00
Søknadspålyktige tiltak pbl §20-1		
Deling § 20-1 bokstav m		
Deling av eiendom eller bortfeste for mer enn 10 år når søknaden er i samsvar med bebyggelses- eller reguleringsplan	1 350,00	1 390,00
Uregulerte områder eller der grenser ikkje er fastsett i plan	2 760,00	2 840,00
Deling av eiendom som ikkje er i samsvar med reg.plan må handsamast som disp		
Bustadbygging og fritidsbustad for første buening		
Nybygg bustad	13 950,00	14 370,00
Nybygg fritidsbustad	17 290,00	17 810,00
Nybygg fritidsbustader over 250 m ² BRA	22 700,00	23 380,00
Tilbygg over 50 m ² BRA	7 740,00	7 970,00
Tilbygg under 50 m ² BRA	6 200,00	6 390,00
Gebyra for byggesak dekker 1- trinnsbehandling og rammetillatelse. Igangsettingstillatele ut over dette kostar kr. 6500,-.		
Søknadspålyktige småhus (garasje, uthus og anneks) med ansvarsrett		
Nybygg	6 800,00	7 000,00
Anneks - tilbygg	6 180,00	6 180,00
Andre bygningar, nybygg og tilbygg		
BRA inntil 100 m ²	10 280,00	10 590,00
Tillegg pr. påbegynt 100 m ² BRA	2 730,00	2 810,00
Andre bygningar, nybygg og tilbygg		
Midlertidig/transportabel: bygning eller konstruksjon (plbl § 20-1 bokstav a):	3 450,00	3 550,00
Fasadeendring m.v. (plbl § 20-1 bokstav b) og c):	3 450,00	3 550,00
Bruksendring m.v. (plbl § 20-1 bokstav d):	3 450,00	3 550,00
Riving av bygning, konstruksjon eller anlegg (plbl § 20-1 bokstav e):	3 450,00	3 550,00
Oppdeling eller samanslåing av brukseining (plbl § 20-1 bokstav g):	3 450,00	3 550,00
Innhegning mot veg, skilt eller reklameinnretning (plbl § 20-1 bokstav h) og i):	1 280,00	1 320,00
Vesentlege terrenginngrep, veg/p-plass (plbl § 20-1 bokstav k). Minstegebyr:	3 450,00	3 550,00
Bygging av veg til enkelttomt	3 450,00	3 550,00
Bygging av veg til hyttefelt	11 670,00	12 020,00
Endringar i høve til gitt løyve eller registrert melding		
For endringsforslag skal det betalast gebyr etter medgått tid	1 280,00	1 320,00
Handsaming av avvik		
For handsaming av avvik er gebyret pr. handsama avik	3 450,00	3 550,00
Midlertidig bruksløyve		
Søknad om midlertidig bruksløyve og søknad om forlenging av dette:	1 280,00	1 320,00
Purregebyr for ferdigattest på bakgrunn av midlertidig bruksløyve:	1 280,00	1 320,00
Refusjonssaker (kap 18)		
Planbehandling og refusjonsvedtak §18-8 - etter medgått tid/ utgift til kunnig hjelp: Minstegebyr	5 470,00	5 630,00
Kostnadskontroll §18-9 - - etter medgått tid/ utgift til kunnig hjelp: Minstegebyr	5 470,00	5 630,00
Overtredelsesgebyr (straffegebyr) jfr. pbl § 32-8, §§ 16-1, 16-2		
Foretak kan illegges overtredelsesgebyr inntil angitte beløpsgrenser for forsettlige eller uaktsomme overtredelser som nevnt i bokstav a til g. Det vert vist til gebyrsatsar heimla direkte i lova.		

9.6 Plan og bygg - del 2

Mindre avløpsanlegg. Gebyr med virkning fra 1/1-2022	2021	2022
Søknad om utslippstillatelse		
Anlegg der utslippet er kalkulert til < 50 pe	8 220,00	8 000,00
Anlegg der utslippet er kalkulert til mellom 50 – 2000 pe		
Gebyr for saksbehandling av anlegg mellom 50-2000 pe vert prisa etter medgått tid		
Omgjøring av tillatelse (anlegg nyere enn 2007)		8 000,00
VA- plan og timesatser kap 12,13 og 15		
Gebyr etter medgått tid		
Timesats kontor	920,00	900,00
Timesats felt	1 130,00	1 100,00
Kontrollgebyr/ tilsynsgebyr		
Tilsyn med små avløpsanlegg < 50 åe.kap 12 pris årleg	500,00	500,00
Tilsyn med små avløpsanlegg 50-2000 pe .kap 13 pris etter medgått tid		
Tilsyn med oljeutskiljere etter medgått tid		
Eiendomsoppgaver. Gebyr med virkning fra 1/1-2022	2021	2022
Salgsoppgave til eiendomsmeglere, pr oppgave	3 920,00	4 040,00
Attestar og tenester som skal betalast etter medgått tid	2021	2022
For registerutskrift, ekstra protokollutskrift, for attest o.l. der alle relevante opplysningar er tilgjengelege ved kontoret:	660,00	680,00
For attest m.v. som krev synfaring eller skriftleg innhenting av data:	3 620,00	3 730,00
For register- eller protokollutskrift og attest som krev meir enn eit halvt timeverk, kan kommunen krevja gebyr etter medgått tid.		
Gebyr adressenummerskilt inkl mva	160	170 kr
Andre tenester	2021	2022
Utleige av Tineapparat pr. time inkl mann eks mva	910,00	950,00

9.7 Feiing

Feiegebyr inkl. eks - virkning fra 1.1.2022	2021	2022
Fast gebyr (tilsynsavgift)- pr. budstadsdhus	1 150,00	1 150,00
Feiesats pr. pipe	450,00	450,00
Pipe nr. 2 (same bygg) pr. pipe	225,00	225,00
Timesats anna arbeid	667,00	667,00
Gebyr for manglande melding før avtaletidspunkt 1. gongs varsel - bustad	316,00	316,00
Gebyr for manglande melding før avtaletidspunkt 2. gongs varsel - bustad	1 150,00	1 150,00
Branntilsyn - fritidsbustad	1 350,00	1 350,00
Feiing fritidsbustad pipe 1	450,00	450,00
Feiing fritidsbustad pipe 2 på samme bygg	225,00	225,00
Gebyr for manglande melding før avtaletidspunkt 1. gongs varsel - fritid	316,00	316,00
Gebyr for manglande melding før avtaletidspunkt 2. gongs varsel - fritid	1 350,00	1 350,00
Feiing på fritidsbustad fleire enn 2 bygg på same eigar i same geografiske område		Halvt gebyr alle bygg
Tilsyn på fritidsbustad fleire enn 2 bygg på same eigar i same geografiske område utført same dag		Halvt gebyr alle bygg

9.8 Landbrukssaker

Forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- OG DELINGSSAKER AV 14. DES. 2011

Kommunen skal krevja gebyr **etter reglane i forskrifta** for følgjande saker:

Søknader om konsesjon (ervervsløyve) etter lov av 28. nov. 2003 nr. 98 om konsesjon ved erverv av fast eigedom (konsesjonsloven) mv §§2 og 3.

Søknader om delingsløyve etter lov om jord (jordloven) av 12. mai 1995 nr. 23 § 12.

Kommentar:

Det betales et gebyr på kr. 5.000,- for behandling av konsesjonssaker og kr. 2000,- for behandling av delingssaker etter jordlova.

Dersom gebyret openbert er urimeleg i høve til prinsipp om sjølvkost, kan Kommunedirektøren eller den som han/ho gjev fullmakt til, av eige tiltak fastsetje eit høveleg gebyr, jfr. kommunal gebyrforskrift pkt. 1.4.

For øvrig gjeld forskrifta vedteke av Statens Landbruksforvaltning av 14. desember 2011.

9.9 Brukarbetaling helse- og omsorg

Heimebasert omsorg

Betalingssatser for heimebasert omsorg	Pr time		Maks pr mnd	
	2021	2022	2021	2022
Husstandens inntekt pr år				
Mindre enn 2 G ¹⁾	1)	1)	1)	1)
2 - 3 G	250,00	300,00	800,00	1000,00
3 - 5 G	300,00	350,00	2 100,00	2500,00
Over 5 G	350,00	400,00	3 100,00	3500,00

¹⁾ G= grunnbeløp i folketrygda. Den blir justert den 01. mai kvart år.

Grunnbeløpet pr 1/5-21 er kr 106.399. I desember 2021 får vi satsene for 2022.

Dette omfattar heimehjelp og miljøarbeid/burettleing. For heimesjukepleie blir det berre kravd eigenbetaling når heimesjukepleiar utfører heimehjelpsarbeid, miljøarbeid og burettleing.

Satsane blir regulert i samsvar med FOR 2011-12-16 nr 1349: Forskrift om kommunal egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester og rundskriv frå helse- og omsorgsdepartementet.

Tilkjørt middag.	2021	2022
Middag	77,00	80,00

Betaling for opphald - Bygdaheimen

Betaling for opphald - Bygdaheimen	2021	2022
Korttidplass i institusjon- døgnplass	1)	1)
Dag- og nattopphald i institusjon	1)	1)
Avlastningsopphald	gratis	gratis
Fritak før utrekning av vederlag	1)	1)

Satsane vil bli justert i samsvar med statlege føringar. Justeringen kjem i desember

Betaling for opphald - Bygdaheimen		
Betaling for opphald - Bygdaheimen	2021	2022
Middag	77,00	80,00
Andre måltider	35,00	35,00
Heilpensjon	120,00	125,00
1) Disse vil bli justert i samsvar med statlege føringar. Justeringen kjem i desember		
Tryggleiksalarm		
Tryggleiksalarm	2021	2022
Tryggleiksalarm- mobil	260,00	265,00
Andre tilleggfunksjonar, røykvarslar	50,00	55,00
Brukaren må betale kostnader for leige av tilleggssaplikasjonar		
Brukaren må skaffe ekstra nøkkel og godta at det blir installert nøkkelboks på huset.		
Når tenesta blir tildelt etter Lov om helse og omsorgstenester gjeld kommunen satsar for eigenbetaling		
Dagsenter psykisk helse		
Dagsenter - måltid	2021	2022
Ett måltid inkludert henting/bringning med bil	125,00	130,00
Brukarane må i tillegg betale for deltaking på enkelte turar og aktivitetar. Deltaking er frivillig.		
Fysioterapiteneste		
Takstar i samsvar med gjeldande forskrifter		
Legeteneste		
Takstar i samsvar med gjeldande forskrifter og tariff.		
Frisklivsentral		
Friskliv	2021	2022
Eigenbetaling for resept pr kvartal	380,00	380,00
Eigenbetaling for frisklivsaktivitetar, klippekort 10 gonger	550,00	550,00
Eigenbetaling gjeld deltaking i deltaking i treningsopplegg i regi av Friskliv og bruk av treningsrom		
Eigenbetaling for deltaking av frisklivsaktivitetar går til leige av lokaler, vedlikehald og reparasjon av utstyr.		
For å bruke treningsrom til eigentrening skal det vera inngått ei eigen treningsavtale.		
Helsestasjon		
Takstar i samsvar med gjeldande forskrifter og tariff.		
Dagsenter heimeboande		
Dagsenter - måltid	2021	2022
Ett måltid inkludert henting/bringning med bil	125,00	130,00

9.10 Brukarbetaling Oppvekst

Betalingssatsar barn og unge gjeldende frå 1/1-2022	2021		2022	
	Sats	Kostpengar	Sats	Kostpengar
5 dagars plass, per månad	3230,00		3 050,00	
Kostpengar 5 dagar Ulså 1		360,00		360,00
Kostpengar 5 dagar Ulså 2		340,00		340,00
Kostpengar 5 dagar Tuv		400,00		400,00
4 dagars plass, per månad	2950,00		2 850,00	
Kostpengar 4 dagar Ulså 1		290,00		290,00
Kostpengar 4 dagar Ulså 2		270,00		270,00
Kostpengar 4 dagar Tuv		300,00		300,00
3 dagars plass, per månad	2600,00		2 550,00	
Kostpengar 3 dagar Ulså 1		220,00		220,00
Kostpengar 3 dagar Ulså 2		195,00		195,00
Kostpengar 3 dagar Tuv		230,00		230,00
2 dagars plass, per månad				
Kostpengar 2 dagar Ulså 1				
Kostpengar 2 dagar Ulså 2				
Kostpengar 2 dagar Tuv				
Kjøp av dag	500,00		500,00	
Søskenermoderasjon 30% ved barn nr. 2	30,00 %		30,00 %	
Søskenermoderasjon 50% ved barn nr. 3	50,00 %		50,00 %	
Gebyr ved sein henting	280,00		290,00	

[Statsbudsjettet - foreldrebetaling](#)

Betalingssatsar barn og unge gjeldende frå 1/1-2022	2021		2022	
	Sats		Sats	
Skulefritidsordning (SFO) per månad				
Full plass	2 710,00		2 820,00	
1 dag/veke før- etter skulen	545,00		570,00	
2 dagar/veke før- etter skulen	1 090,00		1 140,00	
3 dagar/veke før- etter skulen	1 630,00		1 700,00	
4 dagar/veke før- etter skulen	2 165,00		2 255,00	
Morgon-SFO	610,00		635,00	
Kjøp av dag				
Pris per dag i feriar utanom skuleruta	290,00		300,00	
Pris per dag i feriar for dei som ikkje har ordinær plass	320,00		330,00	
Pris per dag før og etter skuletid	145,00		150,00	
Pris per dag før og etter skuletid for dei som ikkje har ordinær plass	155,00		160,00	
Søskenermoderasjon 30% på den rimelegaste plassen frå og med barn nr. 2				
Gebyr ved for sein henting	280,00		290,00	

[Moderasjonsordningar i SFO](#)

9.11 Brukarbetaling Kultur

Betalingssatsar Hemsedal kulturskule gjeld frå skuleåret 2022-2023	2021		2022	
	Sats		Sats	
Hemsedal kulturskule				
Semesteravgift	1 450,00		1 500,00	
Instrumentleige per semester	280,00		290,00	
Søskenermoderasjon	25 %		25 %	
Moderasjon ved fleire aktivitetar	25 %		25 %	

9.12 Leigesatser kommunale bygg

LEIGEKOSTNAD KOMMUNALE BYGG 2021

Lokale lag og org. bruker bygga vederlagsfritt. Beløp kolonne 1 vert justert.

Trøimshallen	Leige pr. time				
	Lokale lag/org	Eksterne lag/org	Bedrift/konferanse	Døgnleige	Ekstra reinhald
Idrettshallen	223,-	445,-	639,-	4.004,-	3.336
Garderober	112,-	223,-	445,-		
Treningsstudio	20 % inntektene				

Tuv oppvekst	Lokale lag/org	Eksterne lag/org	Bedrift/konferanse	Døgnleige	Ekstra reinhald
Gymsal	168,-	333,-	500,-	2.502,-	2.277,-/3.336,-
Møterom	168,-	333,-	500,-		

Ulså oppveks	Lokale lag/org	Eksterne lag/org	Bedrift/konferanse	Døgnleige	Ekstra reinhald
Gymsal	168,-	333,-	500,-	2.502,-	2.277,-/3.336,-
Møterom	168,-	333,-	500,-		

HBU	Lokale lag/org	Eksterne lag/org	Bedrift/konferanse	Døgnleige	Ekstra reinhald
Møter/kjøken	168,-	333,-	500,-	2.502 / 5.561,-	2.277-5.562,-

Kommunehus	Lokale lag/org	Eksterne lag/org	Bedrift/konferanse	Døgnleige	Ekstra reinhald
Kulturskulelokale	168,-	333,-	500,-	2.502,-	
Møterom	168,-	333,-	500,-	2.502,-	

Kantine/kjøken	Lokale lag/org	Eksterne lag/org	Bedrift/konferanse	Døgnleige	Ekstra reinhald
Leige lokale	168,-	333,-	500,-	2.502,-	2.277-5.562,-
Ekstra opprydd/vask inventar/kvite varer	556,-	1.113,-	1.669,-		

	Lokale lag/org	Eksterne lag/org	Bedrift/konferanse	Døgnleige	Ekstra reinhald
Kultursalen	168,-	333,-	500,-	2.502,-	3.336-6.715,- /6.715,-

- Utleige til lokale lag og organisasjonar, med inntektsgivande aktivitet. Ingen leige ved bruk, men 20 % av bilettinntektene.
- Utleige til eksterne lag og organisasjonar/bedrifter med inntektsgivande aktivitet. 20 % av bilettinntektene.

Klubben	Lokale lag/org	Eksterne lag/org	Bedrift/konferanse	Døgnleige	Ekstra reinhald
Hugnadheim	168,-	333,-	500,-	2.502,-	2.277,-

- Årleg automatisk prisjustering i samsvar med konsumprisindeks, eller etter særskilt politisk vedtak i kommunestyret. (økonomiplan)
- Hemsedal kommune leiger ikkje ut lokale til overnatting.